THE STANDARD BEARER

REFORMED MONTHLY

PUBLISHED BY THE REFORMED FREE PUBLISHING ASSOCIATION
GRAND RAPIDS, MICH.

Entered as second class mail matter at Grand Rapids, Mich.

EDITORIAL STAFF
H. Danhof
H. Hoeksema
G. M. Ophoff
B. J. Danhof
G. Van Beek

Subscription communications should be addressed to J. H. Vander Vennen, 858 Kalamazoo Ave., S.E., Grand Rapids, Mich. Communications relative to contents of Magazine should be addressed to Rev. H. Hoeksema, 1213 Sherman Street, S.E., Grand Rapids, Mich.

Vol. II, No. 6 MARCH, 1926 Subscription Price $1.50

MEDITATION

WHAT SHALL I DO WITH JESUS?

> Pilate said unto them, What shall I do then with Jesus which is called Christ?
> —Matt. 27:22.

What shall I do then with Jesus?

A perplexing figure, indeed, is Jesus which is called Christ to a world, that is perverse and hates the light because its works are evil.

If only Jesus would not be! Or, if only He would not be so persistently presenting Himself to all the world! But now, He is there; and He presents Himself to all the world; and He insists that the world shall express judgment upon Him, that the thoughts in many hearts may be revealed. And He is not satisfied before the question has been pressed upon the hearts and minds and has been definitely answered: "What then shall I do with Jesus?"

But what an embarassing question? !

Imagine the Roman governor, representative of the power and justice of all the world. He carries the sword, symbol of divine calling and obligation to protect the good and punish evil-doers. He is clothed with power. He can release and kill! Before Him stands Jesus, calm in suffering, majestic in His silence, serenely silent over against the howling mob that bellows forth its accusations against Him. He stands there as the very embodiment of the question: what wilt thou, servant of justice, do with Me, of Whose righteousness thou art deeply convinced?

The question is tormenting....

Ah! if only the governor could for the time being put down that sword of his power, drop that sceptre of his authority, shed the robe of his majesty, how gladly he would! But the sceptre he cannot drop and the sword he is bound to use. He must release or.... kill! He must do something with Jesus. He cannot avoid an answer to the question: what shall I do with Jesus?

Or, if only he could send Him away and shift the responsibility to Herod. Or, if only he might pacify that furious mob and reach a mediating conclusion by releasing Jesus rather than Barabbas. Or, if he could satisfy the demands of the angry crowd by baring the back of the innocent to the cruel stripe of the lasher. Anything rather than face the question, tormenting in its embarassment: what shall I do with Jesus?....

But from Herod He had returned.

And Barabbas was preferred above Jesus.

And the bloody stripes had only caused the enraged accusers to thirst for more blood....

There He stood again, in agony yet undisturbed; in the power of His enemies, yet with heavenly peace radiating from His countenance. And Pilate stands bewildered, still confronting the persistent question: what then shall I do with Jesus, which is called the Christ?

Perplexing to the point of despair!

What shall I do with Jesus?

Why is the question so difficult of solution?

Simple, evidently, it would be, if the representative of worldly justice would only slightly alter it and face it squarely. If only he would change that little but significant "shall" into an equally significant, yet radically different and perfectly proper "ought." Such was, indeed, his calling. Wholly improper for him as judge was the question in the form in which he put it; his sole duty was to inquire: what *ought* I to do with Jesus which is called Christ?

And in its proper form, if the governor would but face it candidly, the question loses its puzzling and perplexing nature and is readily answered.

For did not Pilate know that this Man was righteous? He did and with emphasis he had declared repeatedly: "I find no guilt in this man at all." What, then, ought he to do with Jesus which is called Christ? How clear and unambiguous is the answer: release Him!

But now, how confusing is the question!

For Pilate is not in search after truth and justice, but after his own personal interest from a worldly viewpoint. His motive in asking the question is not of light but of

darkness. And a perplexing figure is Jesus to the world of darkness, because its works are evil.

Nay, the judge does not hesitate to reply definitely to his own anxious query from a motive of justice. He does not waver to apply the sword to this man Jesus merely because he is assured of his righteousness. He has little scruples to shed innocent blood. What does Pilate care about the life of one Jew more or less? What is it to him to sentence one man, righteous or guilty, to the death of the cross? But this Jesus which is called Christ? . . . .

Pilate fears Him. He is called Christ. He heard of this man before. Herod, too, is afraid. He appears so strange, so serene, so heavenly, so awe-inspiring! Besides, He speaks so mysteriously about His Kingdom. And He is even called God's Son! And to cap the climax, there came the report of his wife's dream and her earnest entreaty added to his own misgivings about this man left a deep impression upon Pilate's soul: "Have thou nothing to do with that just man!"

Pilate fears to kill . . . .

Yet, when he turns his eyes away from Jesus which is called Christ, almost determined to pronounce Him guiltless and to release Him, there stands the angry mob, headed by the influential leaders of the Jewish nation, loudly demanding His execution and threatening in furious hatred: "If thou let this man go thou art not Ceasar's friend!"

Pilate fears to release . . . .

Caesar or Jesus which is called Christ?

What shall I do?

Perplexing question!

But it is a question which will inevitably lead to the realization of the demands of the raving mob:

Crucify Him!

What shall I do with Jesus ?

How often the question has been repeated after Pilate by the very world he represented, though from various points of view! And how often it has proven itself to be the same perplexing question still as long as the "shall" is not changed into the proper "ought"! And invariably the final conclusion at which the bewildered inquirer of the world arrived was always the same: crucify Him!

It could not be different.

Jesus will be judged, that the world may be judged.

He is the stone of stumbling, the rock of offense to many. In its attitude to Him the wisdom of the world must prove foolishness, the power of the world weakness, the righteousness of the world sin. And thus He presents Himself as the light, the wisdom and power of God, righteousness and sanctification. He queries: what will you do with me? And He is persistent. You cannot send Him off to Herod, for He will return. You cannot compare Him with Barabbas, for He will still demand an answer: but what will you do with Me, Who am the Christ and stand for God's cause and Name in the world?

The Wisdom of the world answers:

"We will call Him our great Teacher. For He, if any man, preached to the world that wisdom and those principles that can improve the world in all its phases. Especially in His great sermon on the mount He showed us that all men were brothers, children of one Father, and that all of human society must be founded on the fundamental principle and practice of love to one-another. We adore Him as the greatest of all the worldly wise." But this serene Man, calmly lifts His finger and pointing at this wisdom-adoring world answers: "My wisdom is from above, yours from below. For ye are by nature children of your father the devil whose works ye desire to do. Ye seek Me for earthly, not for heavenly bread. Ye are after the wisdom, not of God, but of the world. I am Christ and stand for the wisdom and power of God. Ye must eat my flesh and drink my blood if ye would be truly wise. Else, your wisdom is foolishness and your light darkness and your works are evil and the end of all your wisdom is outer darkness. Thus understood I insist that ye answer again: what will ye do with Jesus which is called Christ?" . . . .

And invariably the world's wisdom answers: Crucify Him!

The Power of the world answers:

"We will call Him the Great Reformer. For the world, socially and politically and internationally is in need of reform. We will make this world a decent place to live in, will battle vice and immorality, will cast out devils, remove drunkenness, heal the sick, uplift all humanity and make the nations live in peace with one-another. And thus we will usher in the Kingdom of God in the world. He is our Leader, the Greatest Reformer the world ever knew." But, passing thru the midst of them to depart to a mountain Himself alone, He speaks: "My Kingdom is not of this world and I did not come to bring peace but a sword. The peace I bring is based only on the peace with God in my blood. Except thru that blood I Who am called Christ and Who stand for God's cause will never bring peace, neither will I improve the world. And when my Day comes, there will be many that will say: 'Lord, Lord, have we not prophesied in thy name and in thy name cast out devils and done many wonderful things?' And I will say unto them: 'I never knew you, depart from Me, ye that work iniquity!' Now, thus understood, I still insist: what will ye do with Me, Who am called the Christ?" . . . .

Uniformly the answer of the world's power comes: Crucify Him!

The Righteousness of the world answers:

"We will make Him our Great Example. For He taught us to serve and that the way into the Kingdom is the way of service. We will speak kindly and act benevolently and deal honestly. And we will labor all the day to keep His commandments. In all our life we will follow in His steps and let Him be our Chief Model." But warningly this Jesus which is called Christ disavows these would-be followers, saying: "Except your righteousness exceeds that of the Pharisees and Scribes, ye can in no wise enter into the Kingdom of God. Ye must

be born again. For all your own righteousness are but filthy garments, abominable in the sight of the Holy One. Whitened sepulchres ye make yourselves, beautiful without but within full of dead men's bones and uncleanness. In My blood your garments must be cleansed before you can be truly clean. Thus conceived I still persist that I must have an answer: what will ye do with Jesus which is called Christ?"....

The world's righteousness replies: Crucify Him!

What then shall I do with Jesus?

What, if I desire to adore my own wisdom, power, righteousness, can I possibly do with Him?

Embarassing question, indeed!

But the answer cannot fail:

Crucify Him!

What shall I do with Jesus?

Brother, turn that question about.

For the first and all determining question is: what did Jesus do with you?

Did He, by the irresistible operation of the Spirit of grace given unto Him, enter into your heart, to establish His throne there, to dwell there, to abide there forever? Did He kindle in that heart the fire of the love of God, so that your inmost being thirsts after the living God, and in principle your desire is to do His will? Did He remove from your sinful understanding the veil of darkness and illumine it with the light that is from above, the light of God? Did He make your heart simple and your eye single?....

Ah, then, the question becomes so simple....

What ought I to do with Jesus?

I find myself guilty and stained with the filth of sin. Floods of iniquity pass over my soul. I find myself incapable of removing the smallest spot of sin from the garments of my walk and life, but, on the contrary, I am daily increasing my guilt before God. I feel the pain of sin and the sting of death and I long for righteousness. And Jesus which is called Christ took all my sins to the Bloody Tree. That blood is the only preparation that will cleanse my garments of the stains of guilt. I ought to take my filthy robes to Him to have them washed in His blood....

What shall I do with Jesus?....

Oh! the answer is so clear!

For I find myself corrupt, foolish, hating God and hating the brethren, full of darkness and uncleanness, in the power of the devil and sin and death and hell, loving by nature the darkness and hating the light. And yet, I long to be delivered, to be filled with righteousness and holiness and wisdom and to walk in the light. And Jesus which is called the Christ is given me of God for wisdom and righteousness and sanctification and complete redemption. I ought to appropriate Him by a true and living faith, till the only comfort is mine that I am not my own but belong to my faithful Saviour Jesus Christ....

Then, yes, then He becomes my all!

My Redeemer and my Deliverer from the power and dominion of sin and death.

My Prophet and only Teacher, who fully declares unto me the will of God for time and eternity.

My Example and Model, in whose steps by His grace I may walk in the light and be an imitator of God.

My King, my Lord and my God!....

What shall I do with Jesus?

I shall call Him my Jesus....

God's Christ....

Forever!

H. H.

ZOOALS JEZUS DEED

Dragen en verdragen,
Als des vijands plagen
In den hoek u dringt;
Als de ruige laster
U van voor en achter
Als een dier bespringt!

Dragen en verdragen,
Als men aan uw dagen
Ook den glans ontrooft;
Hoe 't ook moge loopen,
Vuur'ge kolen hoopen
Op uws vijands hoofd!

Dragen en verdragen,
Als ge soms moet klagen,
Dat het hart bevriest;
Dat het broederharte
Koud blijft bij uw smarte,
Haat voor liefde kiest.

Al het leed, de plagen
Zóó op aard' gedragen,
Zooals Jezus leed!
En in alle schanden
Vouwen nog de handen,
Zooals Jezus deed.

Kwaad met goed vergelden,
En niet weder schelden,
Doen, als Jezus deed.
En uw bit'tre plagen,
Aan uw Vader klagen,
Die het alles weet.

Uit "De Wekker."

TRUE REST

Rest is not quitting the busy career;
Rest is the fitting of self to the sphere;
'Tis the brook's motion, clear without strife,
Fleeing to ocean, after its life.
Deeper devotion nowhere hath knelt,
Fuller emotion heart never felt;
'Tis loving and serving the highest and best,
'Tis onwards, unswerving, and that is true rest.

—T. Sullivan Dwight.

CALVINISTISCHE CULTUURROEPING

Pleitende voor eene internationale Calvinistische organisatie, handhaaft Dr. V. Hepp, zooals wij de vorige maal zagen, dat "de Calvinistische wereld- en levensbeschouwing een veel breeder veld bestrijkt dan alleen het kerkelijke." "Zij heeft een universeele kultuurroeping." Daarom zal de internationale organisatie "personen moeten verzamelen op een gemeenschappelijke beginselverklaring." En "deze moet gebaseerd zijn op de feitelijkheid en daarom moeten kerkelijke en politieke geschilpunten worden uitgeschakeld." Om nauwgezet aan hunne universeele cultuurroeping te kunnen beantwoorden, zullen de echte geestelijke zonen van Calvijn zich hebben te organiseeren op eene soortgelijke basis, als Dr. Hepp ons in zijne *proeve van geloofsverklaring* aanbiedt.

De vraag is derhalve, of Hepps "geloofsverklaring" zou kunnen dienen als grondslag voor de internationale Calvinistische organisatie ter nauwgezette vervulling van de bijzondere universeele cultuurroeping van Calvijns geestelijk nageslacht. Ter beantwoording van die vraag echter is allereerst noodig, dat we ons behoorlijk op de hoogte stellen van de bijzondere internationale universeele cultuurtaak der echte Calvinisten. Om over de geschikheid van den grondslag te kunnen oordeelen, is noodig degelijke kennis van het gebouw, dat men daarop denkt op te trekken. En dit is te meer noodig, omdat allen niet dezelfde voorstelling hebben van de roeping der geloovigen op de breede, niet-kerkelijke, terreinen, noch ook van de organen, lichamen, organisaties of instituties, waardoor zij haar hebben te vervullen. Te onzent hebben we b.v. "The Federal Council of the Churches of Christ in America," waarbij ook de Christelijke Gereformeerde kerken zich tijdens den volkerenkrijg aansloten, mede om eene officieele *standing* te hebben onder de kerken, doch waarvan zij weer werden losgemaakt door de Synode van Kalamazoo, omdat o. m. "The Council stands committed to elaborate programs pertaining to industrial, national, and international affairs which our churches have never endorsed and should not endorse, even if we could fully agree with them, since they do not belong to the province of the church as an organization." Het bezwaar is hier, dat de Kerk als instituut het werk niet mag verrichten, dat "The Council of Churches" zich heeft voorgenomen te doen; ook dan zelfs niet, al zouden wij Gereformeerde geloovigen overigens wel onze goedkeuring aan dat werk kunnen hechten en als individueele geloovigen mee kunnen doen. Dit bezwaar geldt dus het orgaan, niet het werk als zoodanig. Doch verder had de Synode ook bezwaar tegen samenwerking met modernen en tegen de humanistische neigingen van de *Federatie*. In 't licht van deze bezwaren blijft er dus slechts ruimte over voor eene organisatie van orthodoxe geloovigen, om zulk werk te doen; dat de Kerk als instituut niet mag verrichten. En hiermede schijnt vrijwel overeen te komen Dr. Hepps idee van eene internationale Calvinistische organisatie. Alleen maar, hij maakt o. i. daarop nog twee zeer belangrijke beperkingen; hij beoogt slechts de samenwerking van de *echte* Calvinisten. De Roomschen, de confessioncele Lutherschen, de oude Remonstranten en de orthodoxe Baptisten, alsmede de Apostolischen en de zoogenaamde Darbisten zijn buitengesloten. En in de tweede plaats moet deze samenwerking zich althans concentreeren op de eigenlijke specifieke Calvinistische cultuurtaak. "Kerkelijke en politieke geschilpunten moeten worden uitgeschakeld." Hepp wil dus samenwerking, maar in zeer beperkten kring en op een nauwkeurig bepaald terrein. En voor die samenwerking moet eene specifiek Gereformeerde geloofsverklaring worden ontworpen, naar het model van zijne *proeve van een grondslag voor de internationale Calvinistische organisatie*, waarin alleen maar mogen worden opgenomen "de resultaten der geloovige bezinning over de Schriftopenbaring van Gereformeerd standpunt bezien." Hepp heeft dus het oog op de samenwerking van alle *echte* Calvinisten, in verschillende landen verspreid, aan de bijzondere universeele Calvinistische cultuurtaak, op een specifiek Gereformeerden grondslag.

En daarmede bedoelt Dr. Hepp "niet anders dan een doortrekken van de lijn, welke Calvijn reeds heeft geteekend." Het denkbeeld van een internationaal Calvinisme stond immers reeds Calvijn voor den geest. Daarvan sprak hij herhaaldelijk de wenschelijkheid uit, zij het al in eenen anderen vorm; o. a. aan "Cranmer, die in Engeland de beginselen der Reformatie krachtig propageerde" en die Calvijns wensch, "dat uit de verschillende kerken, welke de zuivere leer van het Evangelie hadden omhelsd, vooraanstaande doctores zouden samenkomen om gezamelijk een zekere en duidelijke belijdenis voor het nageslacht op te stellen," zóó verstond, "dat evenals de Roomschen hun Concilie van Trente hadden, zoo ook de Gereformeerden niet moesten nalaten een godvruchtige Synode bijeen te roepen om de dwalingen te bestrijden en de dogmata te zuiveren en te verbreiden." Calvijn dacht dus wel in internationale termen.

Maar daaruit volgt nog niet, dat het *internationaal Calvinisme* van Hepp "is e voto Calvini, geheel overeenkomstig het verlangen van Calvijn." Want wat Calvijn voor den geest stond, was niet eene niet-kerkelijke, internationale organisatie van al zijne echte geesteskinderen voor de speciale behartiging van hunne universeele cultuurroeping, maar de éénheid van de kerken der Hervorming en eene algemeen geldende geloofsbelijdenis. Zijn verlangen strekte zich uit naar de internationale kerkelijke en staatkundige éénheid van het Protestantisme; gelijk zulks blijkt uit zijn schrijven aan Bullinger in 1538: "Och, of toch nog eenmaal een zuivere, eerlijke vereeniging onder onze Kerken tot stand kwame! Wat zou ons dan hinderen, een soort openlijke Synode bijeen te roepen, in welke ieder, wat zijn Kerk kon helpen, voorsloeg; een plan tot verder handelen in gemeenschappelijk overleg blootgelegd werd, en wanneer noodig ook Staten en Overheden zich door wederkeerige vermaningen ondersteunden, en met hun macht elkander sterkten"; *De Internationale Strekking van het Calvinisme*, door H. Koffy-

brg, v.d.m., uitgever W. Ten Have, Amsterdam, 1916, bl. 23.

Wij kunnen dus verder wel met dezen schrijver, die ons in bovengenoemd werkje het echte Calvinisme historisch-wijsgeerig beter wil doen verstaan, zeggen, dat het Calvinisme reeds van huis uit "zeker kosmopolitisch karakter" vertoonde. En men mag er verder gerust op wijzen, dat Geneve de plaats was, waar Franschen, Duitschers en Italianen bij voorkeur elkander ontmoetten, eer nog de algemeene Raad, 21 Mei, 1536, met heel de burgerij vergaderd, plechtiglijk zwoer "te willen leven volgens de heilige wet des Evangelies en van het Woord Gods." Ook lijdt het geen twijfel, dat die oude bisschopstad, nadat Calvijn zich daar gevestigd had, "om aldaar de nadere uitwerking en toepassing van het Reformatorisch beginsel in Kerk en Staat als levenstaak te aanvaarden," in klimmende mate "de moederstad werd der Hervorming en een internationaal middelpunt van het religieus en politiek leven der volken in West-Europa." Tevens kan men wel met Koffyberg zeggen, dat "Calvijn de grootste volksopvoeder was, die er ooit geleefd heeft; niet alleen om zijn Institutie en Commentaren, zijn Catechismus en Kerkenorde, zijn vlugschriften, preeken en brieven, maar ook door wat hij van Geneve wist te maken, n.l.: 'n heilige stede Gods op aarde, en (door de stichting van zijn Academie) een kweekhof van Hervormde theologen en juristen." Geneve was in zekeren zin een internationale Staat. En hare internationale beteekenis dankte zij niet het minst aan de Academie, in 1559 door Calvijn, willende "een zaad verwekken voor toekomstige tijden," gesticht. Van die school toch gingen weldra vooral de vreemdelingen onder de studenten uit, "als zaaiers van, en martelaars voor de Gereformeerde waarheid," naar schier alle landen van Europa. Door die eerste Calvinistische hoogeschool verkreeg de Geneefsche Reformatie groote historische, godsdienstige en politieke beteekenis voor onderscheidene landen en volken. "Het Calvinisme heeft van meet af een sterk internationaal karakter vertoond, en in der eeuwen loop is sindsdien dit eigenaardig kenmerk eerder versterkt dan verzwakt geworden."

Dit wordt door de studie van Calvijn en het Calvinisme bevestigd. "Het strijdgebied is voor het Calvinisme nergens bloot religieus of kerkelijk, in zuiver religieuzen zin." Het Evangelie is voor Calvijn "niet bloot een kracht, om zalig te maken alle enkelingen, die daaraan gelooven, — maar tegelijk het geneesmiddel voor openlijke en algemeene kwalen; het element der reiniging en vernieuwing voor groote gemeenschapskringen, en de grondsteen, waarop zoodanige kringen zijn op te trekken." Het Calvinisme heeft zeer zeker "wereldhistorisch-staatsrechterlijke beteekenis." Zijn internationale strekking kan eenvoudig niet worden ontkend.

En tot recht verstand van dit internationaal karakter van het Calvinisme moet ongetwijfeld teruggegaan worden "op de diepste levensgedachte er van, n.l. dat alle dingen er zijn om God en tot God." "Ook de natiën moeten leven voor Gods aangezicht." "Alle menschen zijn voor God gelijk, verplicht tot éénzelfde gehoorzaamheid jegens hun Maker, en liggen door den val van éénen voor God onder *eenzelfde* schuld. En geen enkele "is in staat tot het goede, dan door een gave Gods, dan door de gemeenschap met Zijnen Geest."

Maar daar volgt dan tevens uit, dat Calvijn alleen ware geloovigen heeft kunnen willen samenbrengen. Hij was zeker hartstochtelijk "katholiek" belijder, zooals Koffyberg zegt, maar de Roomschen sloot hij buiten de gemeenschap. "Calvijn haakte met al den hartstocht zijner vroomheid naar de Unie aller Protestanten in Europa." Daarom zocht hij allereerst "zich met de kerk en het kanton van Zurich te verstaan," om door de Zurichers eene vereeniging te bewerkstelligen met de Lutherschen. Zulks blijkt duidelijk uit onderscheidene zijner brieven, nog in Luthers sterfjaar geschreven. En ook nà Luthers dood gaf Calvijn "zijn vereenigingsplannen aller Evangelischen niet op." In zijne brieven doet hij naar schier alle landen der Hervorming zijne roepstemmen uitgaan, "om de eenheid der reformatorische Christenheid ook tot uitwendige openbaring te brengen." Met het oog daarop, stelt hij zich tegen het rigorisme van Joh. á Lasco. Hij hoopt, dat de Boheemsche broeders inzake het H. Avondmaal Melanchtons, niet Luthers, meening mogen volgen. En in een schrijven aan Cranmer, bisschop van Canterbury, die het plan had ontworpen tot het samenroepen van een groot Evangelisch Concilie, klaagt hij over "de splijting in de Hervormde Christenheid." De afzonderlijke kerken zijn zoo uiteengereten, "dat nauwelijks de saamhoorigheid als menschen van ons geldt, schrijft Calvijn, laat staan dan de heilige gemeenschap der leden van Christus, die dat wel allen met den mond bekennen, maar slechts weinigen beoefenen het ook oprecht met ter daad." Daarom moet Cranmer in de verwezenlijking van zijn plan niet vertragen. Calvijn zou zeeën willen oversteken, om hem daarin bij te staan. En aan Melanchton schreef hij: "Onze vriendschap kan zonder groote schade voor de Kerk niet gebroken worden.... De stille gedachte knelt mij dikwijls vreeselijk, dat de boozen na onzen dood de gelegenheid zullen hebben, de Kerk te ergeren, zoo dikwijls zij willen, doordat zij elkander tegensprekende uitspraken van twee mannen zouden aanvoeren, wier mogelijke roeping het geweest is, als uit één mond één en hetzelfde te spreken."

Het ging Calvijn dus wel zeer wezenlijk om de éénheid van Gods Kerk.

En daaraan trachtte hij soms ook den Staat dienstbaar te stellen. Dat kon toen natuurlijk beter dan nu, omdat Kerk en Staat in dien tijd nauwer verbonden waren. Kerkstaten en Staatskerken treft men in de eeuw der Hervorming overal aan. Doch Calvijns streven naar de éénheid van de Protestantsche Christenheid ging soms zoover, dat hij verbondssluiting aanraadde met ongeloovige vorsten en potentaten. In een brief aan Bullinger, om de Zwitsersche kantons tot een verbondssluiting met Pharao, d. i., Hendrik II van Frankrijk tegen Karel V te bewegen, zegt hij o. m.: "Wij moeten ook met deze stad (Geneve) rekening houden. Wilde ik slechts voor mijn leven of voor mijn eigen relatiën zorg dragen, zoo kon ik

wel ergens anders heengaan. Maar wanneer ik overweeg, hoe gewichtig dit wereldhoekje is voor de uitbreiding van het Rijk van Christus, zoo ben ik wel met recht daarop bedacht, het te beschutten." En als de Bernsche geloofsgenooten zich hiertegen beroepen op de onzalige bondgenootschap van Josaphat en Achab, dan blijft Calvijn staande houden, met een beroep op Abraham en Izaäk, die in vriendschappelijke betrekking stonden tot Abimelech, dat niet elk bondgenootschap met goddeloozen ongeoorloofd is, ofschoon er in deze soort van verbonden wel immer een gevaar schuilt. Natuurlijk gaan we thans op dit betoog van Calvijn niet in. Maar uit dit alles is toch wel duidelijk ,dat Calvijn het oog had op de internationale kerkelijke en staatkundige éénheid van het Protestantisme. Dat was zijn ideaal.

Doch daarvoor gaf hij de geopenbaarde waarheid, zooals hij die zag, niet prijs. Waarom zijn streven naar de openbaring van de éénheid der Protestantsche Christenheid in het uitwendige dan ook moest mislukken. Doch dat verandert niets aan het feit, dat het verlangen van Calvijn naar internationale éénheid in overeenstemming was met den geest van Art. 36 der Nederlandsche Geloofsbelijdenis. Calvijn bedoelde niet maar, gelijk Hepp, "personen te verzamelen op eene gemeenschappelijke beginselverklaring"; hij beoogde wel zeer wezenlijk de uitwerking en toepassing van het Reformatorisch beginsel in Kerk en Staat der Hervormde Christenheid. En aan eene bijzondere universeele Calvinistische cultuurroeping van enkele personen, met uitschakeling van kerkelijke en politieke geschilpunten, heeft hij niet gedacht.

Onze bescheiden meening is dan ook, dat Calvijn en Hepp, schoon beiden zich uitdrukken in internationale termen, zich in hunne voorstellingen toch voortbewegen langs zeer onderscheidene lijnen. Hepps idee van eene internationale universeele echt Calvinistische cultuurroeping houdt geen direct historisch verband met Calvijns verlangen naar eene algemeen geldende Gereformeerde Confessie, om als basis te dienen voor de kerkelijke en staatkundige éénheid der Protestantsche Christenheid. En nog minder kan o. i. op historische gronden worden staande gehouden, dat Calvijns verlangen, waaraan Cranmer niet heeft kunnen voldoen, in Hepps *proeve van een grondslag voor eene internationale Calvinistische organisatie ter beantwoording aan onze specifieke universeele cultuurroeping* in vervulling zou kunnen gaan "en dan nog grootscher, dan hij zich had durven voorstellen." Calvijn en Hepp verschillen in de conceptie der dingen.

Zulks wordt, strikt genomen, door Dr. Hepp zelf toegestemd. Hij zegt zelf, dat Calvijn en Cranmer het oog hadden op eene kerkelijke vergadering, om eene *algemeen geldende geloofsbelijdenis samen te stellen,* en om de *dwalingen te bestrijden en de dogmata te zuiveren en te verbreiden.* Zij zochten dus het Koninkrijk Gods te doen komen door de Gereformeerde Kerk te bevestigen en uit te breiden; en zij dachten niet aan eene vereeniging of organisatie los van het kerkelijke en het staatkundige. En nu kan men zulks natuurlijk wel verklaren uit de omstandigheden. Men kan wel zeggen, dat de Gereformeerden toen nog te zeer leefden onder den druk, "dan dat zij over hun cultuurroeping zouden kunnen beraadslagen"; alsmede, dat zij al hunne krachten moesten concentreeren "op de zuiverheid der kerkelijke belijdenis" en *dat wij verder moeten gaan.* Dat alles moge waar zijn, maar het verandert niets aan de feiten. Feit blijft, dat Calvijn en Cranmer zich daartoe beperkt hebben. Er kan derhalve wel geestelijke affiniteit bestaan tusschen de ideeën van Hepp en die van Calvijn en Cranmer; maar van directe historische continuïteit is geen sprake.

De plicht rust o. i. dan ook op Dr. Hepp, om te bewijzen, dat zijne conceptie van eene internationale organisatie van specifiek Gereformeerd geloovige personen, los van Kerk en Staat, en voor de vervulling van hunne universeele cultuurroeping, eene echte Calvinistische wortelgedachte is. Zonder eenige critiek op Calvijn, de Reformatoren in het algemeen, en op onze Gereformeerde vaderen van de zeventiende eeuw zal zulks wel niet gaan. Daartoe is het onderscheid tusschen de Nederlandsche Gereformeerden van thans en de Calvinisten van de eeuw der Hervorming historisch te duidelijk. Want van zulk eene abstracte universeele cultuurroeping van de eigenlijke echte Calvinisten wisten de groote Hervormers niets. Wat zij bedoelden, was een leven voor Gods aangezicht, uit den wortel der wedergeboorte, op alle terreinen des levens, door alle van God gegeven middelen en gaven, en met inspanning van alle krachten.

Een wezenlijk ander gebouw valt ook niet op te trekken op de basis voor de internationale Calvinistische organisatie van Dr. Hepp. Op dien grondslag is er voor eene eigenlijke Calvinistische cultuur-structuur feitelijk geheel geen plaats. Hepps uiterst klein beginseltje van gemeene gratie toch mist elken organischen geestelijken wortelgrond, en zijn eenzaam artikeltje, het zeventiende, over onze cultuurroeping zit maar heel losjes tegen de overigens uiterst kerkelijke en ultra-supralapsarische geloofsverklaring aangeplakt. Daar is deze geloofsbelijdenis als zoodanig natuurlijk niet minder om, maar zij deugt niet voor het beoogde doel. Met slechts zeer geringe wijzigingen zouden echte stoere Gereformeerde belijders er wel op kunnen staan, doch abstracte cultuurmenschen glijden er zeker af.

Doch hierover een volgende maal meer.

H. D.

KENNISGEVING

Eene vergadering van de leden van de Reformed Free Publishing Association staat gehouden te worden, D. V., Vrijdagavond, 26 Maart, 1926, om half acht in de basement van het nieuwe kerkgebouw van de Protesteerende Chr. Gereformeerde Gemeente aan South Park Street, Kalamazoo, Mich.

Daar er zaken van belangrijken aard zullen worden besproken, worden alle leden dringend verzocht tegenwoordig te zijn.

Namens het Bestuur,
P. DIJKSTERHUIS, Secr.

GOD AND THE UNGODLY

Thou hatest all the workers of iniquity.
—Ps. 5:5.

Is it true that the Word of God teaches that even after the flood there is a manifestation of a grace of God in the things of this present time over the righteous and the ungodly alike? This is the question we were to consider. If the covenant established with Noah and his seed embraces all men individually, is established with the wicked world as such and not with the people of God particularly; and if this covenant is a covenant of grace, it must be perfectly evident that then we may expect Scripture henceforth to speak of that grace of God to all, particularly to the ungodly. We may express this even somewhat more strongly and definitely. If the covenant established at the time of the flood is a covenant of universal grace as far as the things of this present time are concerned, we must naturally expect that henceforth the difference between the righteous and the unrighteous, the godly and the ungodly, the elect and the reprobate is obliterated. In that case we may expect that the Word of God from Gen. 9 on never speaks of anything else than grace for the wicked as far as the things of this present time are involved.

Do not say that we are exaggerating this matter, for we are but stating what is precisely the truth.

If the covenant with Noah is actually as the advocates of a common grace would present it to us, there cannot be anything else than grace for the wicked in this world, and we cannot expect that Scripture will ever present it differently. For, first, this covenant, thus interpreted is confirmed with the naked ungodly world, with the wicked world as such. It follows that the wickedness of man cannot in any way disannul this covenant. It is established without any basis of righteousness, God swearing that He will be the Friend of the ungodly in this present time and that He will bless them with temporal blessings. It must follow that the wickedness of man cannot make any difference with respect to God's relation to him according to his covenant. Secondly, the covenant thus established includes the whole human race, every individual human being, so that every human being has the oath of God as a pledge and the rainbow as a sacramental sign, that no matter how bitter an enemy of God he may be, the Lord is gracious to him and will continue to bless him. And thirdly, this covenant stands as long as the earth remaineth, so that this attitude of grace to the wicked and ungodly must last till the Second Coming and the Day of Judgment. God is faithful. He cannot lie. He does not break His own oath. He cannot violate His own covenant. If He bound Himself of old by covenant-oath that He would have all the wicked and bless them and continue to bless them till the end of the world regardless of their attitude to Him and their wicked works, He can never speak a different language anymore. He cannot hate the wicked and stand in covenant-relation of friendship to them. We may, then, expect that Scripture will henceforth present the matter thus, that till the day of final reckoning God loves all the ungodly, and that His wrath will not be upon them till after the Judgment Day. Till then He is their friend; after that He will be their enemy. Till then He maintains His covenant with them; after that His covenant will come to an end. And all the rest of the Word of God must be one continuous testimony that in this world God loves the wicked and reprobate, that He is the Friend of His enemies and that in this way He realizes His covenant and is true to His pledge to all man. If, however, Scripture continues to make a distinction between the righteous and the unrighteous as far as God's attitude to them is concerned in this present time, if the Word of God insists that God hates the workers of iniquity, opposes them, curses them, and casts them down into destruction, it is up to our opponents to point out the harmony between this hatred of God against the ungodly in time and His covenant-pledge that He would be their Friend regardless of their wickedness.

We must not confuse matters, but have the question clearly before our mind.

The question between the advocates of a common grace and us is not whether in this present time God in His Providence supplies the needs of all his creatures and of every man to live his human life in the world. This fact is very plain to us all. There is no dispute about it. It was a fact before the flood as well as after. To all men God gives their earthly existence and all they need for it. By His Providence He gives them from moment to moment their body and their soul, their power to think and to will and to act, their eyes to see, their ears to hear, their mouth to speak, their hands to labor. He gives them the earth to dwell in and to bring forth its substance for them, bread and wine and oil. He gives to all the power to be fruitful and to replenish the earth, assigns to each his place, does good from heaven and fills the hearts of the children of men with gladness. All this is perfectly plain. These things are common to the righteous and the wicked. We must, however, from the very outset remember that these are not the only things that are common. Otherwise we wilfully close our eyes to more than half of reality in the world. The evil things are common as well as the good by the same Providence of God. The strength of man's threescore years and ten or fourscore years is labor and sorrow and we fly away. This also is common in this present time. Fruitful years, but also barren years are common. Not only relative health and strength, but also suffering and pain, disease and affliction without number are common to the righteous and the wicked. Gladness fills the common soul in a sense, but grief and sorrow and bitter heart-pain are also the common lot of all. The hills are glad and the fields sing and the floods clap their hands and all the beasts of the fields rejoice, but this does not alter the fact that the whole creation groaneth and travaileth in pain together until now. All things are vanity, and the better of the two, the house of feasting and dancing and that of

mourning, is always the latter. If we would speak of common things, we must not superficially close our eyes to the darker side of human life in this world, for it is large and significant.

All these are tangible facts. We gladly concede to our opponents, or rather, we have always insisted, that the so-called good things in time are common to the godly and the ungodly. We even emphasize that both according to Scripture and experience they are more common to the wicked than to the righteous. But we insist with equal emphasis that for a proper understanding and solution of the question, it is necessary, before we begin light-heartedly to speak of a common grace, that we admit that also the evils, suffering and sorrow, barreness and drought, destruction and desolation are common to all in this present world.

The question, however, is: does God bestow all these things of the present time, not only the good but the evil as well, upon all the children of men without distinction *in His covenant-grace?* It must be evident to all, that there are a few important questions involved in this one question. The first question is naturally: when God bestows all these things upon all in His Providence does that mean that He assumes an attitude of grace and loving-kindness to all, the righteous and the ungodly? Does that necessarily follow and does the Word of God teach this? Is God's motive grace to all when He sends prosperity or adversity, riches or poverty, bread to spare or hunger and want, health or sickness, joy or sorrow, peace and plenty or war and famine? Does He bestow all these things, according to the covenant established with Noah, in His friendship to the ungodly world? Is that the plain teaching of the Word of God? In the second place, and very closely connected with the first question, there is this other inquiry: in bestowing all these things upon all, is it God's unchangeable purpose to bless all men and to do them good, so that all these things actually work together for their good? It is plain that also this question is pertinent. A thing, however good apparently, that leads to destruction is not good. This fact is recognized in our human life. A father that gives to his children whatever they desire, however good these things may seem in themselves, if they become means for the ruination of his children's lives, does not bestow good gifts upon them. And thus it is with regard to all man receives. The question is not only whether the things he receives seem good in themselves and for the moment, but whether they actually are good for him and bless him. And thus the question must follow: when the Lord of heaven bestows these common things upon all the children of men, is it His purpose to bless the ungodly as well as the righteous and to have these things work together for their good? It is evident, too, that the answer to this second question depends upon the answer we give to the first. If we maintain, that God's motive in bestowing these things upon the wicked is friendship and covenant-lovingkindness, we must also insist that it is His purpose to bless them and to do them actually good. A gracious purpose follows from a gracious motive. And thirdly, the question just as inevitably follows: does God from this motive of grace to bless the ungodly with the things of this present time also actually accomplish His design by accompanying these gifts by a gracious operation of His Spirit, so that the things may be sanctified and may become means for their actual and lasting good? We can easily see that also this question must be asked. We cannot and may not with the Deist separate things from God. Things in themselves, apart from God, are not. If a man receive riches from God, these remain after all a means in the hands of God whereby He accomplishes His purpose with the man. If a man is laid on his sickbed and suffers intense agony, you cannot separate this suffering and agony from God as if it were a thing in itself. On the contrary, it fulfills God's design, because God works in the very suffering and makes it accomplish all His counsel. Never may we separate things from God and His counsel. All things are after all but means thru which God works for the realization of His counsel. If trouble and sickness and sorrow and grief and agony, poverty and adversity become a blessing unto them that receive these things from God, it is only because He sanctifies and blesses them. And if abundance and plenty, riches and glory, health and strength, talents and gifts lead to destruction, it surely is also because the Lord does not so bless these things that they work together for God, and, positively speaking, because thru these very things as means God accomplishes His purpose of destruction upon the ungodly. If we say, that God bestows these things upon the ungodly in His grace and favor, and that it is His purpose to bless them and to make these things work together for their good: but that the ungodly themselves, apart from God, turn these would-be blessings into a curse, we have turned Deist and Pelagian with respect to the things of this present time. No illustration from our human life and relationships can here suffice. Surely, I can give my child an automobile with the greatest of love, and my purpose may be to give the child an opportunity to get to the house of God on Sunday. And if that child takes the car and uses it for wild joyriding on Sunday evening and with it races to destruction, he turned my would-be blessing into a curse unto himself. What he did with the car stood in no relation whatever to me. The outcome was not my purpose and it was unknown to me. Had I known I surely would not have given the car. But apply this illustration to God and you feel that it is nothing less than godlessness in the most literal sense of the word. When God bestows things upon the ungodly, He not only knows the outcome, but He employs them as means to accomplish His purpose. The question, therefore, inevitably arises: if God bestows things in grace upon the ungodly, and if it is His purpose to bless them thru these things, is there also a common operation of grace upon the godly and the ungodly, so that all things work together for the good also of the latter? Again, the answer also to this question is inseparably connected with the two former.

If it is true, that God loves the reprobate ungodly, that in this love He bestows upon them the things of this present time; then it is also true that His unchangeable purpose is to seek their real and lasting good; and then He will also accompany these things with such an operation of His grace that they may become real and true blessings for the wicked.

Such is the logic of the situation.

But the question we are now concerned with is: does the Word of God teach all this?

Let us have the view of the advocates of a common grace clearly before our minds.

The first two questions involved they answer in the affirmative. Surely, according to His covenant faithfulness as revealed to Noah and his seed, He loves all men, and He bestows the things of this present time upon all, righteous and unrighteous, elect and reprobate from the motive of a common or general grace. And with equal decision they affirm that God surely bestows these things upon them with the purpose to bless, not to curse. They think it is terrible to even imagine that God can bestow seemingly good things in His wrath and with the purpose to lead to destruction. But when you come to the third question, they begin to waver. They feel their predicament. If they answer in the affirmative, the question is inevitably for them to answer: how is it, then, that in reality these things do not work together for their good? If they answer in the negative, it is for them to solve the problem: how can God bestow things in grace and for the purpose of blessing the ungodly and not actually accomplish this purpose? And thus they have thus far invented this answer: God means to bless but the ungodly turn His blessings into a curse.

But thus they have arrived at a point where their view becomes exposed as plain Pelagianism and certainly as opposed to all that is taught in the Word of God. We ask our opponents: does God fail in His purpose to bless the wicked? They answer: yes. We ask again: thru which cause does God thus fail? They answer: thru man's unwilling will. We ask finally: is man's will stronger than God's? They answer: yes, for what God intended as a blessing they change into a curse.

Thus you have rankest Pelagianism.

And thus it is also perfectly evident, how the Synod of 1924, arguing along this Pelagian line with regard to the things of this present time was bound to arrive at a similar Pelagian conception with respect to the Word of God and became thoroughly Arminian in its First Point. The heart of that First Point is after all, that Synod conceived of the preaching of the Word to the reprobate as separate from God and the operation of His Spirit. God preaches that Word in love to all. His purpose is to bless. But the wicked turn that intended blessing of the preaching of the Word into a curse. God's purpose is frustrated by the free-will of man.

Now over against this we emphatically maintain that this is not the view of the Word of God. In language not ambiguous the Scriptures teach us, that God does not love the reprobate ungodly, but that He hates all workers of iniquity, that His soul loathes them, that He is against them and that His wrath abideth on them. Those that are before Him as wicked and unrighteous are not the objects of His love in time or in eternity, but of His consuming wrath. In the second place, we maintain that the Scriptures teach, that God does not bestow the things of this present time, whether good or evil, prosperity or adversity, upon the ungodly in His grace, from the motive of favor, but most decidedly in His anger and wrath. Certainly the Word of God teaches us, that God can fill the wicked with the things of this world in His hot anger. In the third place, we maintain that Scripture teaches, not that God intends thru these things to bless the wicked, but to curse them and to lead them to destruction. And lastly we insist that God also accomplishes this purpose, and that He casts them down to destruction. In other words, there is no trace in the Word of God of a general covenant of friendship established with the righteous and wicked alike. by which the difference between the two as far as God's relation in this present time is concerned should be obliterated. He loves the righteous and tries them as gold is tried by fire. But He hates the ungodly and makes them as the chaff that is driven with the wind, and as the waves of the sea that have no peace.

H. H.

VAN DE BURGERLIJKE GERECHTIGHEID

"Aangaande het derde punt, rakende *het doen van zoogenaamde burgerlijke gerechtigheid door de onwedergeborenen,* verklaart de Synode dat volgens Schrift en Confessie onwedergeborenen, hoewel onbekwaam tot eenig zaligmakend goed (Dordtsche Leerregels, III, IV, 3), zulk burgerlijk goed kunnen doen. Dit blijkt uit de aangehaalde Schriftuurplaatsen, en uit de Dordtsche Leerregels, III en IV, 4, en de Nederlandsche Geloofsbelijdenis, Art. 36, waar geleerd wordt, dat God zonder het hart te vernieuwen zoodanigen invloed op den mensch oefent, dat deze in staat gesteld wordt burgerlijk goed te doen; terwijl het uit de aangehaalde uitspraken der Gereformeerde schrijvers uit den bloeitijd der Gereformeerde theologie bovendien blijkt, dat onze Gereformeerde vaderen van oudsher dit gevoelen hebben voorgestaan."

Bij deze laatste uitspraak der Synode is het allereerst noodig, dat wij elkander herinneren aan het spreekwoord: "Als twee hetzelfde zeggen, dan zeggen ze daarom nog hetzelfde niet." Het feit toch ligt er toe, dat èn de Synode èn wij vasthouden aan "het doen van zoogenaamde burgerlijke gerechtigheid door onwedergeborenen." Ons huidig geschil raakt niet het *feit* van de burgerlijke gerechtigheid, maar het *geestelijk karakter* daarvan en hare *waarde voor God.* Het Synodaal betoog voert onvermijdelijk tot de conclusie, dat de burgerlijke gerechtige werken der verworpenen metterdaad goed voor God zijn in het burgerlijke, m. a. w., ofschoon zij den verworpenen geen wezenlijke zaligheid aanbrengen, zoo

zijn dezen er Gode toch aangenaam door in hun burgerlijk leven. En daartegenover handhaven wij, dat de werken der onwedergeborenen, die in het burgerlijke goed geheeten worden, toch *zonde* voor God zijn. De natuurlijke mensch bederft zich immermeer, bij het licht dat hem nog verbleef, ook in het burgerlijke, volgens Schrift en Belijdenis; hij wordt steeds zondiger, En zóó, op die wijze en in dien weg, wordt hem alle verontschuldiging voor God benomen.

Wij staan hier dus voor de vraag, of de natuurlijke mensch nog wezenlijke goede werken kan verrichten. Om die *goede werken* is het te doen. Blijven die uit, dan kunt ge overigens bazelen van gunstige gezindheden Gods jegens verworpenen zooveel ge maar wilt, de gemeene gratie-hypothese ligt tegen den grond. De theorie eener gemeene gratie staat of valt met de quaestie van wezenlijke goede werken voor God. Bezitten de verworpenen het vermogen, hoe dan ook, om de woeste plaatsen der schepping, door de zonde verstoord, op eene Gode welaangename wijze weer op te bouwen, dan staat natuurlijk hun paleis, hoezeer zij zelf ook, ofschoon zij *goede* bouwmeesters zijn, in den dag van Christus, dewijl God hen niet ten eeuwigen leven heeft uitverkoren, zullen moeten verloren gaan; doch omgekeerd, missen ze zoodanige bekwaamheid, dan is *dit* woord toepasselijk: "Alzoo zegt de HEERE der heirscharen: Zullen zij bouwen, zoo zal Ik afbreken, en men zal hen noemen: Landpale der goddeloosheid, en een volk, op hetwelk de HEERE vergramd is tot in eeuwigheid."

In dit licht is ook duidelijk, waarom de Synode, nà haar eerste uitspraak, nog voort voer te spreken. Want wel hangen, gelijk ook de Commissie van praeadvies in re de Gemeene Gratie-quaestie terecht opmerkte, punten twee en drie ten nauwste samen met het eerste punt en zijn zij er zelfs min of meer in begrepen; maar uit de aanbieding des Evangelies als zoodanig volgt toch nog geenszins, dat de verworpenen onder de hoorders goede werken voor God kunnen verrichten. Geheel afgedacht toch van het feit, dat er door het Evangelie slechts ééne zaligmakende genade aangeboden wordt, zoodat daaruit al heel moeilijk te concludeeren valt tot de burgerlijke gerechtigheid der onwedergeborenen; blijft het verder ook nog waar, dat wij bij die aanbieding rekening zullen moeten houden met de verwerping van den Christus door de ongeloovigen. Want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren. Men komt derhalve niet klaar met het zoogenaamde algemeen en welgemeend aanbod van genade en zaligheid. Het baat niet, dat men beweert, dat God Zijnerzijds al de hoorders des Woords ernstiglijk roept tot de zaligheid in Christus Jezus. Zelfs is het standpunt van het Semi-Pelagianisme, namelijk, dat er in voorwerpelijken zin verlossing is voor alle menschen, geheel onvoldoende. Want met dat alles bezit de verworpene in onderwerpelijken zin nog niets. Zoolang deze het aanbod des heils van de hand wijst, — wat hij zeker doet, tenzij er Goddelijke wederbarende genade in zijn harte gewerkt wordt, — blijft hij het vermogen missen, om het goede te werken voor God. Met een bloote aanbieding van zaligmakende genade, of welke genade ook, kon de Synode derhalve niet volstaan. De verworpene moest ook metterdaad genade deelachtig worden. Zijne bekwaamheid moet uit God wezen. Eerst dan is de theorie der Gemeene Gratie te handhaven. Immers, verklaart gij het goeddoen van den onwedergeborene uit den zondaar, zooals hij in zichzelven van nature bestaat, dan komt ge in strijd met de Gereformeerde leer van den natuurlijken doodstaat des menschen; en beperkt ge Gods gunstige gezindheid jegens verworpenen tot eene voorwerpelijke aanbieding van heil, van welken aard dat heil dan verder ook zij, en een niet-volstrektelijk willen door God van 's menschen begenadiging, hoe dan ook, dan krijgt ge geen bekwaamheid voor den onherborene om het goede te werken voor God. Er is geen ontkoming aan, wil men het beginsel eener Gemeene Gratie handhaven, dan moet men leeren, dat God onwederstandelijk zoodanigen invloed op den verworpene uitoefent, dat deze daardoor metterdaad komt tot 't verrichten van goede werken voor God. En die werking mag dan natuurlijk niet beperkt worden tot de verworpenen onder de hoorders des Woords, maar moet juist, zal de gratie *gemeen* zijn, uitgebreid worden tot *alle* menschen, zij het ook met verschil van graad. Zóó krijgt men, wat men philosophisch noemt, "a working-hypothese." Zóó wilde Kuyper het. En zóó stond o. i. deze quaestie ook den leiders op de Synode van Kalamazoo voor den geest.

Zulks blijkt duidelijk uit de bewoording van het derde punt. In hare derde uitspraak toch, rakende *het doen van zoogenaamde burgerlijke gerechtigheid door onwedergeborenen*, verklaart de Synode, — "dat God, zonder het hart te vernieuwen, zoodanigen invloed op den mensch oefent, dat deze in staat gesteld wordt burgerlijk goed te doen." Men lette er op, dat de burgerlijke gerechtigheid hier niet maar wordt toegeschreven aan den onherboren zondaar Pelagianisme willen vermijden. Van een vrijen wil des menschen is hier geen sprake. Evenmin wordt het verrichten van goede werken in het burgerlijke hier in verband gebracht met de aanbieding des Evangelies. En dat wij de burgerlijke gerechtigheid zouden moeten beperken tot *de verworpenen onder de hoorders des Woords*, blijkt hier ook uit niets. Wat betreft de letterlijke bewoording, krijgt men den indruk, dat God op den mensch, gansch in algemeenen zin genomen, zoodanigen invloed oefent, dat deze daardoor werken verricht, die goed zijn voor God. Zonder dien Goddelijken invloed, zulks is kennelijk de strekking dezer woorden, vermag die mensch dit niet. Daaruit mag dus worden afgeleid, dat de Synode het oog had op den gevallen mensch. De zondaar is dus, volgens deze Synodale uitspraak, van nature onbekwaam tot het doen van de zoogenaamde burgerlijke gerechtigheid. Doch nu wordt hij daartoe in staat gesteld door den invloed, welken God op hem uitoefent. In weerwil van deze Goddelijke genadewerking evenwel, blijft de onwedergeborene onbekwaam tot eenig zaligmakend goed. In 't kort derhalve, de gevallen mensch, die in zichzelven onbekwaam is tot eenig goed, wordt door God be-

kwaamd, zonder dat zijn hart daardoor vernieuwd wordt, tot het doen van burgerlijk goed. Dat is, zoover wij kunnen zien, het standpunt der Synode. Van verdere beperkingen of uitbreidingen kunnen we ons voor het tegenwoordige dan ook onthouden. Ook het verband tusschen deze stelling en Gods begenadiging van de verworpenen onder de hoorders des Woords, blijkens de prediking des Evangelies, kunnen we thans laten rusten. Dienaangaande schemerde den opstellers van deze punten blijkbaar wel iets voor den geest. Uit een logisch oogpunt hebben ze waarschijnlijk hun uitgangspunt genomen in de stelling, dat, blijkens de aanbieding des Evangelies, God ook aan de verworpenen onder de hoorders des Woords eene zekere, niet zaligmakende, gunst of genade bewijst, en daar vervolgens verder uit geconcludeerd, dat God negatief daardoor het proces der zonde heeft gestuit in het leven van den enkelen mensch en in de samenleving, en positief den gevallen en onherboren mensch, zonder verdere beperking, in staat gesteld burgerlijk goed te doen. Doch dat verband hebben ze nergens duidelijk aangegeven. Dat zouden ze natuurlijk ook niet hebben kunnen doen. Want hier dekt de vlag de lading niet; ook zelfs niet op het standpunt der Synode. Uit een niet nader te omschrijven goddelijke genade jegens de verworpenen onder de hoorders van het Evangelie, stel er ware van zoo iets sprake, laat zich maar niet eventjes afleiden, dat de gevallen onherboren mensch, zonder nadere bepaling, door eenen invloed Gods op hem, bekwaam is goed te doen in het burgerlijke.

Tegen die nadere omschrijving van de burgerlijke gerechtigheid ging dan ook terstond reeds op de Synode van 1924 allereerst ons bezwaar. Het was ons bij den eersten opslag dadelijk duidelijk, dat de Synode in hare derde uitspraak eenvoudig klakkeloos Dr. A. Kuyper Sr. napraatte. Zij heeft kennelijk geen oogenblik bewust nagedacht over het verband tusschen hare verscheidene uitspraken, noch nauwkeurig gelet op de strekking van de bewoording van het derde punt. En bedaard nagegaan, wat de Belijdenis betreffende de burgerlijke gerechtigheid zegt, heeft zij stellig niet; had zij dat gedaan, zij zou zich zeker anders uitgedrukt hebben.

Hare aanhalingen toch uit de Belijdenis, waarmede zij hare stelling in het derde punt zoekt te staven, zijn niet slechts in 't oogloopend kort, en breken af, waar zulks eenvoudig ongeoorloofd is, maar leeren ook geenszins, dat God een zoodanigen invloed op den gevallen, onherschapen mensch uitoefent, dat deze in staat gesteld wordt burgerlijk goed te doen. Van dat alles is in het gansche verband zelfs met geen woord sprake. Het oogpunt verschilt zelfs geheel van dat der Synode. De Synode van Kalamazoo tracht duidelijk te maken, hoe een verworpene goed kan doen voor God in het burgerlijke; terwijl de "Groote Synode" tegenover de Remonstranten staande hield, dat de mensch van nature nòch door het licht der natuur, hoedanig het ook zij, nòch door de wet der Tien Geboden zou kunnen komen tot de zaligmakende kennisse Gods, en zich tot Hem bekeeren, doch omgekeerd, *dat hij ook in natuurlijke en burgerlijke zaken dit licht niet recht gebruikt, ja, veel meer ditzelve geheellijk op verscheidene wijze bezoedelt en in ongerechtigheid te onder houdt, en dewijl hij dit doet, zoo wordt hem alle verontschuldiging voor God benomen.*

Wij kunnen dus wel zeggen, dat de Synode van 1924 en de Dordtsche Synode zich niet slechts langs geheel verschillende lijnen voortbewegen, maar ook precies het tegenovergestelde leeren. De Synode der Christelijke Gereformeerde kerken heeft te Kalamazoo in hare derde uitspraak geleerd, dat de zondaar van nature onbekwaam is tot burgerlijke gerechtigheid; terwijl de Synode van 1618-'19 in hare Leerr. III en IV, 4, feitelijk den Arminiaan toestemt, "dat nà den val in den mensch eenig licht der natuur nog overgebleven is, waardoor hij behoudt eenige kennis van God, van de natuurlijke dingen, van het onderscheid tusschen hetgeen betamelijk en onbetamelijk is, en ook betoont eenige betrachting tot de deugd en tot uiterlijke tucht." Volgens de Synode van Kalamazoo oefent God zulk een invloed op den natuurlijken mensch, dat deze daardoor goed doet in het burgerlijke, terwijl de *Canones* staande houden, dat de zondaar door het licht der natuur, hoedanig het ook zij, geenszins kan komen tot zaligmakende kennisse Gods, noch zich tot God bekeeren, maar dat hij dit licht ook in natuurlijke en burgerlijke zaken niet recht gebruikt, doch op onderscheidene wijzen bezoedelt, in ongerechtigheid ten onder houdt, en dusdoende, geene verontschuldiging voor God overhoudt. Volgens Dordt derhalve bezit de gevallen mensch nog eenige kennis van God, doch deze wordt door hem misbruikt, ook zelfs in het natuurlijke en burgerlijke, en daarom komt hij steeds schuldiger voor God te staan. Doch naar de derde uitspraak van de Synode van 1924 werkt de verworpene het goede voor God in het burgerlijke, niet uit en van zichzelven, maar door de in hem gewerkte, niet-zaligmakende, genade Gods. Naar de leer der vaderen neemt de zonde bij den natuurlijken mensch immer toe, ook als hij bij het licht der natuur zich beweegt in natuurlijke en burgerlijke zaken, dan zondigt hij voor God. Met welken naam men onder de menschen ook zijne daden moge bestempelen, noem ze gerust burgerlijke gerechtigheid, voor God zijn ze zondig. Doch dat karakter zullen ze op het standpunt van de Synode van Kalamazoo zeker wel onmogelijk kunnen dragen; want de onherboren zondaar verricht burgerlijk goed door den invloed, welken God op hem uitoefent. En het laat zich toch onmogelijk denken, dat de natuurlijke mensch zou zondigen, immermeer zondigen, ook in natuurlijke en burgerlijke zaken zondigen, zoodanig zondigen zelfs, dat hem alle verontschuldiging voor God benomen wordt, door een volmaakt goeden invloed Gods op hem. Zulks te zeggen, ware eenvoudig Godonteerend. Meer nog. Het is hier juist te doen om *goede* werken. De verworpene moet goede werken voor God kunnen verrichten, of het is met de theorie eener Gemeene Gratie gedaan. En wat alles af doet, de Synode van Kalamazoo zegt letterlijk, "dat God, zonder het hart te vernieuwen, zoodanigen invloed op den mensch oefent, dat deze in staat gesteld wordt burgerlijk goed te doen." Omschrijf

nu dat burgerlijk goed gerust naar eigen goedvinden; noemt gij het zonde voor God, dan valt daarmede de hypothese van de Gemeene Gratie en, dat spreekt, de derde uitspraak der Synode, of mocht ge de burgerlijke gerechtigheid, hoe ook gewerkt, gerechtigheid voor God noemen, dat is, iets dat bestaanbaar is met de smettelooze heiligheid Gods, dan zijt ge in flagranten strijd met de Canones.

Daar is geen ontkoming aan. Dordrecht kent nu eenmaal geen onherboren zondaar, die in het burgerlijke *gerechtigheid voor God* werkt. Omgekeerd, wat de natuurlijke mensch in natuurlijke en burgerlijke zaken doet, dat is in het oog van den volmaakt heiligen God immer zonde. Daar gaat niets van af. En daar kan de Synode van Kalamazoo eenvoudig niet komen, hoe zij hare uitspraken ook moge plooien of wringen. Zoolang zij God zoodanigen invloed op den natuurlijken mensch laat uitoefenen, dat deze daardoor burgerlijk goed doet, zoolang kan zij de daden des zondaars, welke hij, onder dien Goddelijken invloed, verricht in het natuurlijke en burgerlijke geene zonden voor God noemen. Gods goede invloed veroorzaakt bij den mensch geen zondige daden. Trouwens, zulks wordt ook door niemand beweerd. En voor den wereldlijken rechter heeft, nà de Synode, meer dan één voorganger der Christelijke Gereformeerden ook geheel vrijwillig betuigd, dat de natuurlijke mensch niet altijd zondigt, m. a. w., dat sommige van zijne daden, inzonderheid in natuurlijke en burgerlijke zaken, goed voor God zijn en bestaanbaar met Gods heiligheid. Van *zulk* eene burgerlijke gerechtigheid nu weet onze Belijdenis niets.

En evenmin valt deze leer goed te praten met een beroep op de onderscheiding tusschen zaligmakend of geestelijk goed en natuurlijk of burgerlijk goed. Want die onderscheiding heeft in onze Belijdenisschriften geen betrekking op tweeërlei goed in den gevallen mensch, zoodat deze wel geen *zaligmakend goed*, doch wel *natuurlijk* of *burgerlijk goed* zou kunnen doen; maar die onderscheiding wordt betrokken op den mensch vóór en nà den val, of zij wordt gebruikt ter afwering van Pelagiaansche en Remonstrantsche dwaalgevoelens. Zulks blijkt duidelijk uit de Dordtsche Leerregels III en IV, 1-3. Volgens die artikelen is "de mensch van den beginne naar het beeld Gods geschapen, versierd in zijn verstand met ware en zalige kennis van zijnen Schepper en van andere geestelijke dingen." Van al die uitnemende gaven heeft de mensch zichzelven echter beroofd, "en heeft daarentegen in de plaats van die over zich gehaald blindheid, schrikkelijke duisternis, ijdelheid en verkeerdheid des oordeels in zijn verstand; boosheid, wederspannigheid en hardigheid in zijnen wil en zijn hart; mitsgaders ook onzuiverheid in alle zijne genegenheden. Zoodanig als nu de mensch geweest is na den val, zoodanige kinderen heeft hij ook voortgebracht, namelijk hij, verdorven zijnde, verdorvene; alzoo dat de verdorvenheid, naar Gods rechtvaardig oordeel, van Adam op alle zijne nakomelingen (uitgenomen alleen Christus) gekomen is, — door voortplanting der verdorvene natuur. Overzulks zoo worden alle menschen in zonden ontvangen, en als kinderen des toorns geboren, onbekwaam tot eenig zaligmakend goed, geneigd tot kwaad, dood in zonden en slaven der zonde. En willen noch kunnen tot God niet wederkeeren, noch hunne verdorvene natuur verbeteren, noch zichzelven tot verbetering daarvan schikken, zonder de genade des wederbarenden H. Geestes." Het gaat hier dus over het onderscheid tusschen Adam in den staat der rechtheid en den zondaar nà den val. Gene had ware en zalige kennis van God en andere geestelijke dingen; doch deze mist die kennis, is onbekwaam tot eenig zaligmakend goed, geneigd tot kwaad, slaaf der zonde, wil noch kan tot God wederkeeren, en kan zichzelf zelfs niet schikken tot verbetering van zijne verdorvene natuur, tenzij hij wederom geboren worde. En als er dan gewezen wordt op eenig overgebleven licht der natuur in den gevallen mensch, zoo wordt zulks als feit erkend; maar in verband met het komen tot God en het verrichten van iets, dat voor God bestaan kan, wordt er tevens terstond aan toegevoegd, dat de natuurlijke mensch dat licht ook in het natuurlijke en burgerlijke niet goed gebruikt, het op onderscheidene wijze bezoedelt, geheel zelfs, in ongerechtigheid te onder houdt, en dat hem daarom alle verontschuldiging voor God benomen wordt. Wij krijgen hier dus deze gedachte, dat Adam vóór den val ware en zaligmakende kennis bezat en derhalve zaligmakend goed kon doen; doch de gevallen mensch bezit die kennis niet en kan zulk goed niet doen, ook niet bij het licht der natuur, nergens, nooit. En dat wordt gezegd tegen Pelagiaansch en Remonstrantsch gezinden, en juist in verband met het zalig worden. Van burgerlijk goed als vrucht eener gemeene gratie was eenvoudig geen sprake. Dordrecht stond geheel in het teeken van zaligmakende genade. Aan de Dordtsche vaderen Kuyper's voorstelling eener gemeene gratie te willen opdringen, is zich schuldig maken aan anachronisme, is de geschiedenis geweld aandoen. Beter is het, dat men de Belijdenis uit haar eigen tijd verklaard of met rust laat, en zich zelf nader indenkt op de zaak, waarom het gaat.

Want ook een beroep op Art. 36 der Nederlandsche Geloofsbelijdenis baat hier niet. Dat Artikel handelt van het ambt der Overheid. "En hierin verwerpen wij de Wederdoopers en andere oproerige menschen, en in het algemeen degenen, die de Overheden en Magistraten verwerpen en de Justitie omstooten willen, invoerende de gemeenschap der goederen, en verwarren (d.i., verstoren) de eerbaarheid, die God onder de menschen gesteld heeft." Deze aanhaling had de Synode gerust achterwege kunnen laten, want wij hebben niet de minste begeerte om de politieke regeeringen in wanorde te brengen. Ook zijn wij geen communisten. Wij zijn niet Doopersch, maar Gereformeerd. Maar zuiver Gereformeerd is, en dat is gewis ook de strekking van dit Artikel, dat de Overheden regeeren bij de gratie Gods, dat zij door God met gezag bekleed zijn. Die zich dus aan de Overheid vergrijpt, zondigt tegen God. En daar vindt men zeker genoeg van in onze huidige samenleving. Doch wat heeft dat uitstaande met de bewering van de Synode in haar

derde punt, "dat God, zonder het hart te vernieuwen, zoodanigen invloed op den mensch oefent, dat deze in staat gesteld wordt burgerlijk goed te doen." Gevoelt men dan toch waarlijk niet, dat men, met zoo te spreken, dit Artikel juist ontzenuwt?

Wij gelooven immers, volgens Art. 36, "dat onze goede God, uit oorzaak der verdorvenheid des menschelijken geslachts, Koningen, Prinsen en Overheden verordend heeft; willende dat de wereld geregeerd worde door wetten en politiën, opdat de ongebondenheid der menschen bedwongen worde en alles met goede ordinantie onder de menschen toega. Tot dat einde *heeft Hij de Overheid het zwaard in de handen gegeven tot straffe der boozen en bescherming der vromen.* En hun ambt is, niet alleen acht te nemen en te waken over de Politie, maar ook de hand te houden aan den Heiligen Kerkedienst; om te weren en uit te roeien alle afgoderij en valschen godsdienst, om het rijk des antichrists te gronde te werpen, en het Koninkrijk van Jezus Christus te doen vorderen, het woord des Evangelies overal te doen prediken, opdat God van een iegelijk geëerd en gediend worde, gelijk Hij in Zijn Woord gebiedt." Stel nu voor een oogenblik, dat deze ideale Overheid onzer vaderen metterdaad naar deze voorstelling zou gehandeld hebben; dan zou immers, zooveel aan haar stond, in Nederland, en straks ook in Europa en in de geheele wereld niets bestaan hebben dan de ware Christelijke, of wilt ge, Gereformeerde Kerk. God zou dan, met eerbied gesproken, nooit geene gelegenheid gehad hebben, om, zonder vernieuwing des harten, zoodanigen invloed op den mensch uit te oefenen, dat deze daardoor in staat gesteld werd burgerlijk goed te doen. In dit Artikel is juist net *geen* sprake van zulk een invloed van God op den natuurlijken mensch. In de voorstelling en het schema onzer vaderen is er voor zulk een invloed eenvoudig geen plaats. De Overheid moet immers zorgen, dat alle menschen God eeren en dienen, gelijk Hij in Zijn Woord gebiedt. Zij moet de *Gereformeerde geloovigen* beschermen, en de vijanden der ware Kerk uitroeien. Maar dien weg willen we thans niet meer op, zegt ge? Neen, natuurlijk niet; maar dat verandert niets aan de voorstelling onzer vaderen. Doch ge moogt deze zaak ook wel eventjes van de keerzijde bezien. Stel, dat God metterdaad den natuurlijken mensch het goede liet verrichten in het burgerlijke, ook zelfs al zou dat goede geene gerechtigheid voor God zijn, waar zouden wij dan blijven met den aanhef van dit Artikel. Waartoe zou God dan nog aan de Overheid het zwaard in de handen geven? De verdorvenheid des menschelijken geslachts zou dan immers juist door God Zelf worden bedwongen. Op het standpunt van dit Artikel zou dan zelfs de aangegeven reden voor het bestaan der Overheid zijn weggenomen. En zeg nu niet, dat deze invloed van God op den natuurlijken mensch afhankelijk is van 's menschen wil; want daarmede doet gij de taal der Synode geweld aan, en zijt ge tevens weer gearriveerd bij het eigenlijke puntje van het eerste punt, en bij — Pelagius. Hier is eenvoudig geen uitweg. Tegen de taal van dit Artikel loopt de bewering van onze Synode zich te pletter. Er ligt geen zweem van bewijs in voor de gedachte, dat God den verworpene bekwaamt tot gerechtigheid in het burgerlijke. Omgekeerd, het zwaard der Overheid, hoe verder ook bepaald, veronderstelt juist *boosheid in het burgerlijke.*

En die boosheid wordt slechts weggenomen door de wedergeboorte.

H. D.

DE JONGSTE KERKELIJKE STRIJD

Na de Synode

Inleiding

We spraken in ons vorig artikel van den geest van vijandschap, die er kennelijk tegen ons heerschte en op allerlei wijze openbaar werd en zonder welken de bedroevende geschiedenis, die zich na de Synode van 1924 in de beide classes Grand Rapids heeft afgespeeld, niet is te verklaren. De vraag laat zich natuurlijk niet onderdrukken: vanwaar die geest van vijandschap? Als men er zich toch wel van bewust was, dat de broeders Danhof en Hoeksema goed Gereformeerd waren en de Synode dit bovendien nog uitsprak, waarom keerde men zich dan toch als grijpende wolven tegen ons? Deze vraag laat zich met een enkel woord niet beantwoorden, om de eenvoudige reden, dat de oorzaak dezer vijandschap niet bij allen gelijk geacht kan worden. Het waren immers mannen van allerlei kleur en beginsel, die zich tegen ons hadden gekant. Er waren predikanten en professoren, Janssenmannen en anti-Janssen mannen, mannen, die nog nooit geopenbaard hadden, dat ze ook maar iets om een gereformeerd beginsel gaven en anderen, die altijd als streng Calvinistisch bekend stonden, onder hen. Het spreekt toch als een boek, dat bij mannen als de professoren, met name Berkhof en Volbeda, die zich nog zoo kort geleden, vooral toen ze onze hulp noodig hadden in de zaak Janssen, altijd als onze vrienden aandienden, de tegenstand een ander karakter droeg en een andere oorzaak had, dan bij de predikanten in het Christelijke Gereformeerde Jeruzalem, die het op onzen ondergang gemunt hadden. En ook de laatsten zijn niet allen over een kam te scheren. Immers, ook onder hen hebt ge groote, zij het dan ook al geen rijke verscheidenheid. Er zijn immers zooveel verschillende groepen, vooral uit 't oogpunt van beginsel onder de predikanten, die zich Gereformeerd noemen! Ieder weet wel, dat eenheid, vooral Gereformeerde eenheid, in de kerken ontbreekt. En al naarmate onze tegenstanders bij de eene of bij de andere groep behoorden, hadden ze ook in verschillende mate deel aan de gruwelen, die door de classes zijn bedreven.

Daar zijn er natuurlijk, om nu maar bij hen te beginnen, die eenvoudig in de handelingen der classis hebben toegestemd, zonder dat ze het zelf nu bepaald zoo hadden gewild. Zulke broeders hebt ge altijd, niet alleen onder de ouderlingen, maar wel terdege ook onder de predikanten. Och, had het aan hen gestaan, nooit waren

deze dingen geschied. Ze zouden het niet in hun hoofd gehaald hebben, om actie tegen ons te beginnen. Goede en lieve, zelfs zoetsappige broeders zijn dezen. Ze meenen het toch zoo goed met u en ze hebben u o, zoo lief! Zij gelooven er niets van, dat ge ongereformeerd zijt. En ze wilden u niet uit de kerk hebben. Het zou zelfs groote schade doen aan de kerk, zoo men den euvelen moed zou hebben, om u uit het ambt te zetten. En ook nadat het gebeurd is trachten ze hunne conscientiën gerust te stellen, door zichzelf wijs te maken, dat zij er toch eigenlijk geen aandeel in hadden. Of ze draaien een beetje bij en overtuigen zichzelf en anderen, dat wij toch ook niet zoo stijf op ons stuk hadden moeten staan. Hadden we slechts een weinig toegegeven! In elk geval betreuren ze het met ons, dat de dingen zoo geschied zijn. Doch wees voorzichtig met zulke broeders. Het zijn dezulken, die er nooit een eigen overtuiging op na durven houden in het publiek. Altijd zijn ze er op bedacht om eerst eens gewaar te worden hoe de wind waait op eenige vergadering en zooals dan de wind waait zoo waait hun jasje ook. Nooit openen ze hun mond, behalve als het tijd is om te stemmen. Ze vinden het maar het veiligst om anderen naar den mond te zien en daardoor te laten bepalen, hoe ze straks zullen stemmen. Want dat is wel het ergste van al, dat deze bedeesde slavennaturen toch een stem hebben, daar ook verantwoordelijk voor zijn en door die stem ook invloed hebben. En als het dan tijd wordt in het Sanhedrin dat men stemmen zal, dan zeggen deze lieve broeders nog eerst even hoe ontzettend het hun spijt, maar hun stem keert zich tegen u. En met al hunne goede bedoelingen zijn ze wel terdege voor God verantwoordelijk voor het gepleegde onrecht.

In de tweede plaats hebt ge natuurlijk de Janssen-mannen. De Synode van 1922 had juist kracht genoeg om den persoon van Dr. Janssen te veroordeelen, doch het bleek ook aanstonds na de Synode, dat de geestelijke kracht der kerken niet toereikend was, om nu ook den zuurdeesem van het Janssen-beginsel uit te zuiveren en den aanhang, dien Dr. Janssen reeds in de kerken had, tegen te gaan. Zooals het zoo dikwijls in de geschiedenis gaat zoo was het ook hier. Dr. Janssen werd veroordeeld, doch zijn leer bleef en zijne discipelen liet men zooveel mogelijk ongemoeid. Men wilde na de Synode van 1922 liefst vrede tot elken prijs. Gedeeltelijk lag dit aan de laffe houding, die deze Janssen-verdedigers aannamen, zoodra hun afgod gevallen was. Dr. Janssen heeft het ondervonden: "Vrienden in den nood, honderd in een lood." Snoodelijk verliet men hem. Men haastte zich om het den kerken te betuigen: wij zijn geen Janssen-mannen; wij zijn vroom! Enkelen bleven voor een korten tijd nog een wanhopige poging wagen, om Dr. Janssen te zien hersteld, doch lang duurde dit post-synodale enthusiasme niet. Een enkele, zooals Rev. Breen, bleef zijn leermeester getrouw tot het laatste toe. Maar de meesten keerden met het omgaan van den wind der publieke opinie en — och! wat doet men ook al niet om den broode! — bleven in de kerk. Doch natuurlijk, voorzoover deze Janssen-mannen werkelijk een overtuiging hadden, hebben ze deze tot op zekere hoogte en tijdelijk het zwijgen opgelegd, om thans reeds al meer en meer tot openbaring te komen. Doch voor een grooter deel moet dit feit van het blijven van het Janssen-element worden toegeschreven aan de geestelijke bloedarmoede der kerk. Vooral was dit waar van de professoren. Nooit vergeten we de allereerste vergadering van het Curatorium-contractum, waar in het bijzijn der professoren, Ds. Danhof en ondergeteekende aanstonds werden vertrapt om wille van het Janssen-element. Er kwam geen woord over de lippen der professoren Berkhof en Volbeda. En kracht is er sedert dien tijd ook op geen enkele wijze van hun onderwijs uitgegaan. Een scherp beginsel ontwikkelden ze niet. In plaats van zich met alle kracht te wijden aan de positieve beginselen, die in den Janssen-strijd in het gedrang waren geweest, om die te ontwikkelen, bleef men op het oude lijntje voortgaan. Men scheen blijde en tevreden, dat Dr. Janssen uit de kerk, althans van de school was. Voor de rest meende men in de oude rust terug te kunnen zakken. De kracht en ook de moed en de lust ontbraken, om den strijd voort te zetten. Liever was men op uiterlijken vrede bedacht. De laffe ineensmelting van "The Witness" en "Religion and Culture" diene hiervoor ten bewijze. Hoe dit ook zij, de Janssen-mannen bleven in de kerk. En wat was meer natuurlijk, dan dat deze broeders, die den moed misten, om aan hun gevallen afgod trouw te zweren tot het laatste, toch verbitterd waren over het onderspit, dat ze hadden moeten delven, en zich daarom vooral op wraak bedachten tegenover ons, die een werkzaam aandeel hadden gehad in den Janssen-strijd. We hebben reeds eerder bewezen uit de brochure van Van Baalen, dat het metterdaad deze op wraak beluste Janssen-geest was, die hem en zijn complotgenooten bezielde.

Doch ook zoo verklaart ge nog niet alles. Immers, de volslagen Janssen-mannen zijn nog nooit in de meerderheid geweest en hadden het zonder hulp van anderen nooit klaar kunnen spelen, dat wij uit den kring der kerken gebannen werden. Daarom moeten we in de derde plaats niet vergeten, dat zeer velen in de predikantenwereld reeds lang een verkeerden bril op hebben, uit het oogpunt van beginsel. Daar zijn er in de eerste plaats, die de wereld, de tegenwoordige wereld, liefhebben, en die ook verdedigen op grond van de theorie der Gemeene Gratie. Als een stukje bewijs hiervoor, dat we zwart op wit hebben, herinneren we aan het protest van den heer Vander Mey, collectant voor de Theologische School te Grand Rapids. Hij wordt bepaald warm als hij voor de verdediging van die goede wereld optrekt. Dat Gods volk een bijzonder volk is en zich als zoodanig moet openbaren in de wereld, dat het vreemdeling is en hier beneden geen blijvende stad heeft, och, wie aanvaardde dit in den eigenlijken zin des woords? Wie wist het u niet reeds lang te vertellen op Jeruzalems straten, dat het schouwburg-bezoek ook door de studenten toenam en dat dit ook door sommigen der professoren op school werd verdedigd? Had Breen niet den moed, om openlijk van het podium in de Fountain St. Church te zeggen, dat er

onder de leiders des volks waren, die zelf de schouwburg wel bezochten, als ze maar in Chicago waren, waar niemand hen zag? Zeker, men wil de wereld, sommigen der leiders vooraan. En men is bevreesd voor de smaadheid van Christus. We herinneren aan den oorlogstijd ten bewijze, dat ook onze predikanten kunnen meeschreeuwen met de holste politieke volksmenners, als er gevaar in het spel is. Ik zeg deze dingen, omdat het Sion geldt. Hoe zal men de gemeente toch een goed voorbeeld der tucht geven, als men zelf de wereld bemint? Men klaagt over wereldzin en over gebrek aan kennis en belangstelling in de waarheid onder onze jongelieden. En er schijnt reden te zijn tot klagen, schoon het onze ervaring is, dat men ook onder de jongelieden van onzen tijd nog wel belangstelling voor Gereformeerde beginselen kan kweeken. Maar de leiders vergeten, dat gemakzucht, altijd klagen over te veel werk, jagen op lange vacanties, veel in de auto doorbrengen en wat dies meer zij, ook wereldzin is en niets anders. Het is een bekend feit, dat velen der zelfde leiders, die op "Inter Nos" bij een goed kommetje koffie zoo kunnen klagen over gebrek aan belangstelling bij de jongelui, zich zoo licht mogelijk afmaken van de catechisaties, zoo weinig mogelijk klassen onderwijzen om ze aan anderen over te laten, en ze liefst zoo spoedig mogelijk uit laten gaan. Wij zijn er van verzekerd, dat indien velen onzer leiders zich eerst eens bekeeren, en zich aan de gedachte gewennen, dat ze niet te goed zijn om een goed dagwerk te verrichten in den wijngaard des Heeren, het er aardig beter uit gaat zien in de gemeenten aan hunne zorg toevertrouwd. Doch het verwondert niet, dat zulk een geest een afkeer had van en ook bevreesd was voor de Schriftuurlijke voorstelling der waarheid, dat Gods volk een bijzonder volk is en geestelijk-antithetisch tegenover de wereld staat, dat de genade particulier is en de wereld in den booze ligt en dat we ons kruis op ons hebben te nemen, strijdende den goeden strijd tot het einde, opdat niemand onze kroon neme.

Daarbij komt dan ook nog, dat velen onder de leiders des volks en we bedoelen daarmede vooral de predikanten, een Remonstrantschen bril op hebben en dan meenen, dat ze eene Gereformeerde beschouwing hebben. De lezer kan bij ervaring weten, dat het waar is hetgeen ik hier schrijf. We willen gelooven, dat dit bij velen eenvoudig gebrek aan inzicht is. Dat een man als Prof. Berkhof schrijven kan zooals hij deed en waarlijk de voorstelling verdedigen kan, dat God welmeenend, dat is, met het doel om hen te zaligen, het Evangelie der verlossing in den tijd in genade aanbiedt aan diegenen, die Hij van eeuwigheid onder de verdoemenis heeft besloten; en dat hij dit alles uit oprechte overtuiging schrijft, dat wil er bij mij althans nog niet in. Wel is Prof. Berkhof blijkbaar afgezakt. Als we onder de oogen krijgen, wat hij vroeger schreef en we vergelijken het met zijn tegenwoordige voorstelling, dan is de achteruitgang opvallend. Vier en twintig jaren geleden schreef de professor: "We beginnen dan met hier nogmaals te accentueeren, wat we reeds bij de behandeling van ons tweede punt zeiden, dat ook de zonde door Gods besluit bepaald is. Zij volgt er uit met zedelijke noodzakelijkheid. Dit besluit zijnde zooals het is, was het onmogelijk, dat de zonde niet in de wereld zou intreden, geschiedt iedere zondige daad met zedelijke noodzakelijkheid. God wilde de zonde, schoon op haar nooit zijn welbehagen, maar altijd zijn heilig ongenoegen rustte," "Gereformeerde Amerikaan," Juli, 1902. En thans is de professor reeds zoover, dat hij beweert, dat God ook aan de verworpenen welmeenend de zaligheid aanbiedt in Christus met de bedoeling hen te redden. Er zitten in zulk een voorstelling als de professor in den laatsten tijd geeft zooveel Remonstrantsche dwalingen, dat wij het eenvoudig niet kunnen gelooven, dat hij ook voor eigen overtuiging reeds zoover is afgedwaald als zijn schrijven zou doen vermoeden. Zeker, er zijn onder de leiders bij wien het niet hapert aan gebrek aan inzicht. Dr. Volbeda behoort ook tot hen. Toen deze op de Synode zeide, dat hij geen aanmerking had op de Drie Punten en er niets aan had toe te voegen, verloochende hij alles, wat hij zelf ooit predikte. Ieder weet wel, dat dit het geval is. Maar zoo is het volstrekt niet bij allen. Er zijn er velen, die op school, vooral onder den invloed van Prof. Heyns, een zeer gevaarlijk Remonstrantisme hebben ingezogen. Dit is reeds jaren toegelaten. Vooral door zijn invloed kreeg de theorie der twee willen in God met een beroep op Deut. 29:29 plaats in de kerken en schoot ze diepen wortel. Erger nog, schoon op dezelfde lijn liggende, is wat de professor altijd doceerde over het Verbond der Genade. Immers zijne beschouwing komt in het kort hierop neer: 1) Alle kinderen der geloovigen zijn hoofd voor hoofd wezenlijk in het verbond. 2) Als we in ons Doopsformulier dan ook lezen dat de Heilige Geest in ons wonen en ons tot lidmaten van Christus heiligen wil, dan beteekent dit niet minder dan dat de Heilige Geest ten opzichte van elk kind des vleesches welmeenend aanbiedt om in hem te wonen en hem te heiligen. 3) Elk kind des vleesches ontvangt dan ook van God een zekere genade, niet zaligmakend, waardoor hij de zaligheid kan aannemen of verwerpen. (Het Genade-Verbond, pp. 65-75; Catechetiek, p. 244, vv.) Natuurlijk zal ieder met een onbevangen oordeel toestemmen, dat dit het grofste Arminianisme en Pelagianisme is, dat zich denken laat. Immers, ge hebt hier de voorstelling van een God, die de genade wel aan allen wil schenken en van een mensch die de genade wel kan aannemen, als hij het slechts wil en eindelijk weer van een God, die de genade ook daadwerkelijk schenkt als de mensch het slechts eerst wil. Erger Remonstrantisme laat zich niet denken. We zeggen dit niet om den persoon van den reeds bejaarden professor te kwetsen. Het zij verre van ons. We nemen het hem ook niet kwalijk, dat hij zelf er zulk een beschouwing op na houdt. Wel willen we er hier met nadruk op wijzen, dat Prof. Heyns reeds voor jaren de voorstelling onzer predikanten heeft vergiftigd, hen in de verbeelding heeft doen leven, dat ze Gereformeerd waren, terwijl ze toch metterdaad zuiver Remonstrantsch waren in hunne voorstelling. Vandaar de ellendige toestand, die reeds lang in onze kerken heeft geheerscht. O ja, men geloofde ook in eene

verkiezing en verwerping. Op zijn best predikte men er ook wel eens over. Doch altijd draaide het toch hierop uit, dat dit tot de verborgene dingen behoorden en dat het voor ons ten slotte zaak was om een algemeen en welmeenend aanbod van genade en zaligheid te prediken voor alle menschen. De verkiezing was niet meer het hart der kerk. Ze was een dood ding. In leven en voorstelling en praktijk waren we Arminiaansch geworden. Dat er zoo weinig kennis is van de zuivere Gereformeerde waarheid, dat men van vele leden der Christelijke Greformeerde kerken in gesprek den indruk krijgt, dat ze geheel en al de leer van den vrijen wil zijn toegedaan, daarvan dragen niet allereerst die leden, maar wel velen der leiders schuld. Doch het behoeft waarlijk niet te verwonderen, dat ook uit den hoek van deze Remonstrantsche predikanten hulp verwacht mocht worden, als de kwestie zou worden behandeld, of wij ook uit onze ambten moesten worden ontzet. Men leefde in verbeelding, dat Remonstrantisme Gereformeerd was en daarom ook, dat wij de leer der verkiezing en verwerping te ver dreven. Zoolang men echter nog niets had dan de Belijdenisschriften vond men geen grond voor onze veroordeeling, maar nadat de Synode in de Drie Punten ook de Belijdenisschriften had verkracht, kreeg men grond onder de voeten en in het licht dier Remonstrantsche Punten was onze veroordeeling niet moeilijk.

Zoo begint de geschiedenis langzamerhand helder te worden. Er is echter nog geen verklaring gegeven van het feit, dat ook de professoren, afgedacht nu van de voorstelling van Prof. Heyns, die toch altijd onze vrienden waren, zich lieten vinden om als adviseurs-der-classis-achter-de-schermen tot onze afzetting te adviseeren. We willen echter ook daarop nog wijzen. Niet alleen met het oog op onze zaak, maar ook omdat we het onzen plicht achten openbaar te maken, wat we nu met alle vrijmoedigheid openbaren mogen en kunnen en het thans ook de tijd is, om dit te doen. Immers er is in de Christelijke Gereformeerde kerken sprake van het benoemen van een zesden professor aan de school. Wij zijn van overtuiging, dat dit niet moet geschieden, om de eenvoudige reden, dat het beter is de tegenwoordige professoren aan te sporen om meer en beter werk te leveren. Wij zullen de gronden voor deze overtuiging ook aangeven en daardoor tevens licht werpen op de houding van sommigen hunner tegenover ons. Ds. H. Danhof en ondergeteekende zaten als leden van het Curatorium ook in de Commissie van Toezicht. Als zoodanig behoorde het tot onze taak, om van tijd tot tijd de school te bezoeken en de lessen bij te wonen, om dan aan het eind des jaars rapport uit te brengen op de vergadering van het Curatorium. Toen in 1924 de tijd voor het opstellen van dit rapport was aangebroken, was de geheele commissie het er over eens (de commissie ad hoc bestond uit de leeraren H. Vander Ploeg, Lamberts, Ghysels, Danhof en ondergeteekende) dat het onderwijs in de Theologie veel te wenschen overliet. In de eerste plaats was het veelal dor en dood. Er zat geen leven in. In de tweede plaats werd veel oud stroo overgedorscht. Dictaten, die jaren geleden reeds waren geleverd werden thans weer in denzelfden vorm gegeven. De studenten in de klassen deden soms alsof ze opschreven wat de professor dicteerde, doch waar sommigen het oude dictaat van den professor reeds in hun bezit hadden en de rest wel wisten, dat ze aan het eind des jaars een typewritten copie van al het verhandelde zouden ontvangen, schreven ze veelal niet. Daar kwam bij, dat dit niet te wijten was aan te veel lesuren voor de professoren. Ieder van de professoren was naar de rooster van lesuren slechts vier van de zes werkdagen op school. Respektievelijk gaven de professoren Volbeda, Berkhof, Heyns en Ten Hoor slechts 5, 6, 8 en 11 uren in de week les in de Theologie. Wel hadden ze tijdelijk op zich genomen om de lessen van Dr. Janssen gedeeltelijk onder zich te verdeelen, doch dat verandert de feiten niet, en bovendien kregen ze daarvoor ook vijf dollars per uur. Zoo waren de feiten, en de overige leden der commissie kunnen het getuigen, dat deze dingen feiten zijn. Wij meenden, dat het welzijn der school beslist eischte, dat er in deze dingen verandering moest worden gebracht. Wel meenden sommigen der commissie, dat wij ons voor altijd het ongenoegen der professoren op den hals zouden halen door dit te rapporteeren, maar ze besloot ten slotte toch eenparig om het te doen. Feiten zijn hard, maar ze blijven feiten en als de kerk niet meer staan kan, dat ze voor 't welzijn van de school de feiten onder de oogen ziet, dan staat het er treurig bij. Doch, dat we ons daarmede wel waarlijk het ongenoegen der professoren op den hals hebben gehaald, is gebleken uit de geschiedenis.

Zoo is de werkelijke achtergrond waarop de geschiedenis zal moeten worden geteekend, zullen we een antwoord hebben op de vraag: hoe is het te verstaan, dat de kerk predikanten uitwierp van wie ze heden ten dage nog overtuigd is, dat ze Gereformeerd zijn en die zich metterdaad hebben afgesloofd voor het welzijn van kerk en school?

Laat verder de feiten spreken.

H. H.

Den 20sten November, 1925, behaagde het den Heere om van ons te nemen onzen geliefden Man, Vader, Grootvader en Overgrootvader

RUDOLF NIENHUIS,

in den gezegenden ouderdom van ruim 70 jaren.

Hij verlangde ontbonden te worden. Hij is ons nog onverwacht ontvallen, doch dit zij ons tot troost, dat hij zijne verwachting op den Heere stelde, want op Hem vertrouwde hij ook in zijn lijden.

Namens de familie,
WED. R. NIENHUIS.

ROOTS

In our last issue of the "Standard Bearer" we called your attention briefly to the symbolism of the leaves. We busied ourselves with the beauty of the leaves as they reflect the wisdom of the Creator of Heaven and Earth. In a small way we tried to fathom the hidden symbolical meaning of the tiny, insignificant leaf. We have not yet exhausted the emblematic import of the tree. In this article we wish to call your attention to the symbolical meaning of the roots of trees and plants. The question has often arisen in your minds, no doubt, as to why so many references are made in the Word of God to the roots of trees. Especially the writer of the book of Job calls attention time and time again to the roots of trees, and uses the figure of speech as a symbol of spiritual things. See the following places in the book of Job, 8:17, 14:8, 18:16, 19:28, 28:9, 31:12. Of the prophets of old Isaiah and Ezekiel have symbolized the root profusely in their respective writings. In Isaiah the prominent places are 5:24, 11:1, 11:10, 14:29, 14:30, 37:31, 53:2. Ezekiel speaks of roots in 17:6, 7, 9 and 31:7. The N. T. writings also abound in symbolical representations of the root.

In general we speak of the root as that portion of the tree or plant existing beneath the surface of the ground. Philosophically we also speak of the root of things, and mean thereby the principle of thought out of which an elaborate system proceeds. The root of things becomes evident in its details. However, the phase assigned to us in our paper is of a different nature, and we try to bring to our minds the symbolical import of the root as it is used in the Word of God. A Christian can only understand this unique symbolism, for he of all human beings desires to see the hand of God in the world of nature. From this point of view the study of botany and other sciences are of tremendous value for the child of God, and he can study these sciences to promote the honor of his God. The immanence of the Almighty is appreciated.

A simple botanical structure of the roots will not be in vain. We will confine ourselves, for the time being at least, only to those roots which are underground and hidden in the soil. We will not make any reference to the plant possessing climbing roots, or as they are sometimes called aerial roots. Usually a tree or plant has only one primary root, from which spring secondary and even tertiary roots. The main root is known as the tap-root, and the mass of other roots enveloping it are subsidiary to the main root. The secondary and tertiary roots are vested as far as their existence and life is concerned in the main tap-root. The dandelion and alfalfa are good illustrations of plants possessing a tap-root. Among the trees we have the sturdy oak.

Roots strike very deep, and their area depends upon the nature of the plant, and their area depends upon the soil in which they grow. In poor soil the roots are widespread, for the roots of any plant or tree will go a great distance in search of food. The Dells in the state of Wisconsin illustrate the distance roots will travel to receive sustenance. The crevices in the rocks will be the passage way for the roots to the stream of water flowing below. Roots grow here and there in search of food, often extending much farther in all directions than the spread of the top of the tree or plant. In normal cases, however, roots radiate from a common point just beneath the surface of the ground.

Have you ever witnessed how crooked the roots of trees and plants become? Powerful, indeed, are the roots, and very determinate in their nature. Many rocks and small stones block the way of the roots in their search for food. The roots are very stubborn, and a cement walk or wall does not deter them from their march unto the feeding ground. Storm tossed, as it were, the roots follow a snake-like course beneath the earth's surface to feed the millions of tiny cells calling for food. The roots hear the call of the new born cell, and as a mother feeds its suckling child and cares for it under all circumstances, so the roots use their natural power to preserve their propagated cells. There is an affection for one another. There is mutual love of the cells of plants. And as no two human beings are alike in appearances or character, so is the case with the million cells of a tree. The cells forming the leaves are entirely different from the cells of the roots. Each tree and each plant is a complete organism in itself, and each plant and each tree has its various forms and various habits. Yet, in the midst of the great variety is supreme unity.

The function of the roots are not only an agent for sustaining the call to hunger, and satisfying that part of the tree or plant above ground, but the roots also act as an anchor to keep the tree or plant erect and staple. The roots are the foundation of the super structure above ground.

In approaching the Scriptures with our brief discussion in mind we can understand in part the reason why the inspired writers of old symbolized the root of trees and plants as a means unto teaching and knowledge. It is immediately evident that the root is a very important element in a plant or tree regardless of its species or variety. In the study of the Word of God the roots are said to be bearers of gall and wormwood. Gall and hemlock were ancient poisons extracted from the roots of certain trees and plants. These poisons were very destructive in their nature. This need cause no surprise. Some plants require poisonous elements and earthly chemicals in order to live. In the root of these plants these deadly poisons would be found in great abundance. The writers of divine revelation had knowledge of these facts, and consequently they speak of roots as bearers of evil. Evil roots and good roots was their application to human beings. Recall to mind the poison hemlock which Socrates must drink on the day of his execution. Recall to mind the deadly poisons manufactured by the Turks from various roots of plants and trees. Is it any wonder, therefore, that already in the laws of Moses mention is made of the heart of man as being poisonous in its roots.

The description of the heart of the wicked is likened unto a "root that beareth gall and wormwood." See Deut. 29: 18. Again in Matt. 15:19 the heart of man is called the root of his existence from which proceeds evil thoughts, murder, adulteries, fornication, thefts, false witness, railings. In Heb. 12:15 we read of the root of bitterness troubling the Christian. The old man of sin, the old nature, is the root of existence of the unregenerate. Their life is a steady pouring forth of gall and wormwood, because the root of their existence is poisonous.

Not all roots are poisonous in their nature. There are good plants as well as evil plants. There are good trees as well as evil trees. There are good roots as well as evil roots. Good roots produce good trees and good plants. An evil root cannot bring forth a good tree, and a good tree has good roots. This antithetical principle was symbolized by the prophets of old. John the Baptist compares the house of Israel unto a tree with evil roots which shall be hewn down. Says he, "And even now the axe lieth at the root of the trees: every tree therefore that bringeth not forth good fruit is hewn down, and cast into the fire." Amos also uses the same symbol to indicate the evil root from which no good fruit can be expected when he says, "Yet destroyed I the Amorite before them, whose height was like the height of the cedars, and he was strong as the oaks; yet I destroyed his fruit from above, and his roots from beneath." Many similar passages could be brought forward to prove that also in the world of plants and trees a sharp division exists, also from a symbolical point of view, between that which is called a good root and an evil root. Symbolically these two lines of God's Word should be considered, for did not Christ condemn the fig tree? The branches were very promising unto fruit, but the root of the tree was evil, and favorable fruit could not be found. The Apostle Paul recognized this antithetical principle for says he, "Glory not over the branches, but if thou gloriest, it is not thou that bearest the root, but the root thee." In other words, the symbolism of the root speaks to us of the foundation of things upon which depends things good and things evil. The value produced is inherent in the roots; if the production is evil, the roots are evil; if the production is good, the roots are good. The root decides the origin, the mightiness, the glory of that which is coming forth. Is it any wonder that the inspired prophet Isaiah should compare the Christ unto a root. He call Him, the "Root of David." In Isaiah's mind Judah was the tap-root of the church of God. David, the king of Israel and Judah, was a natural outgrowth from the main tap-root. The secondary root Israel was a bearer of gall and wormwood, and the root Judah was poisoned, but not unto death. One-half of the Covenant root is destined unto the fire of destruction, and the other remaining half requires extra care from the supreme gardener. The supreme care-taker hews down the trunk, and one-half of the roots are destroyed forever. Recall to your minds the history of the ten tribes of Israel. Judah has been poisoned and is in a despairing condition. The supreme gardener and the host of the Covenant desires the development of the pruned roots. The root of Israel was as rotteness, and was cast into utter darkness, but the remaining root shall be carefully preserved. As we have seen in the botanical construction of roots a hewn down root can bring forth a shoot, which will cause the partly destroyed root and tree to be in time a tree possessing roots which have suffered no harm. This the prophet symbolizes when he prophetically sees the Christ coming forth from the root stock of Jesse as a new shoot. This shoot will become the main tap-root, and will act as an anchor for the redeemed Judah of God. This new shoot was from the start a tender plant, and it was as it were placed in dry ground. No hope for such a new shoot, we would say, and especially not for a shoot springing forth from such a dilapidated root like Judah. But, it is very hard to kill the root of any tree or plant. The new shoot of the stock of Jesse thrived, and it became badly bent and very crooked in its growth. In its search for food it needs must travel over cliffs and meet many obstacles obstructing its way to a harbor of good supplies with which it can replenish the stock of Judah with new life. Rough stones and ill-fated mountains are in its passage way to the river of life where the new shoot finds a supply great enough to supply the tree of Judah. In a short time the tree becomes as a great oak, and the shoot of Jesse is the main tap-root, and acts as a fit anchor against all storms. With this anchor root the house of Judah remains standing; the root of the tree is feeding upon fertile ground, and extends far and wide in the land of life. No gall and worm-wood are in these roots, and the cry of the new born cells receive their wants supplied bountifully.

R. J. D.

IN MEMORIAM

Den 13den December was het 3 jaar geleden dat de Heere onze geliefde Moeder tot Zich nam; den 17den Januari j.l., kwam de Heere wederom tot ons en nam op het onverwachts van ons weg onzen geliefden Vader.

HENDRIK KUIPER, Sr.,

in den ouderdom van bijna 70 jaren.

Als in een oogenblik werd hij opgeroepen uit dezen tijd naar de eeuwigheid. Maar daar wij de hope mogen koesteren, dat hij is ingegaan in de eeuwige rust, troost dit ons in onze droefheid.

Namens de Kinderen, Behuwd- en Kleinkinderen.

Hull, Ia., Feb. 26, 1926.

BERKHOF'S PELAGIANISM

In my previous article I expressed the intention of disclosing how that the professor places in the room of the doctrine of absolute election and reprobation the Pelagian doctrine of election and reprobation. The disclosure of this matter was to be my final article on the first chapter of Berkhof's brochure. I changed my mind, however. In perusing the pages of Berkhof's brochure I again happened upon the Scriptures which the professor adduces to substantiate the proposition that God is moved by love when He brings the reprobate in contact with the Gospel. In expositing these texts the professor departs from the truth. He becomes guilty of "inlegkunde." The exegesis rendered is decidedly Pelagian in character, and reveals a mind unscientific and biased by a theory. These things should be disclosed. In this article meet Berkhof the exegeet.

Berkhof advances the following Scriptures, namely: Ezekiel 18:23, "Have I pleasure at all that the wicked should die? saith the Lord God: and not that he should return from his ways and live? and again: For I have no pleasure in the death of him that dieth, saith the Lord God: wherefor turn yourselves and live ye," Ezekiel 33: 11, "Say unto them, as I live saith the Lord God, I have no pleasure in the death of the wicked; but that the wicked turn from his way and live; turn ye, turn ye from your evil ways; for why will ye die, O house of Israel?"

We shall now reproduce Berkhof's exposition of the above Scripture. The reader should be aware of the real argument. According to Berkhof himself it is this: "Dat God de goddeloozen roept tot bekeering, wordt in de Heilige Schrift voorgesteld als een bewijs van zijn lust in hun redding." Brochure, p. 21. The professor continues as follows: "In de profetie van Ezechiel beluisteren we de stem des Heeren in woorden, die van ontferming getuigen: 'Zoude Ik eenigszins (ook maar in eenige mate) lust hebben aan den dood des goddeloozen? spreekt de Heere HEERE; is het niet als hij zich bekeert van zijne wegen, dat hij leve?' En wederom: 'Want Ik heb geen lust aan den dood des stervenden (d. i., desgenen die reeds in zijn zonde wegsterft), spreekt de Heere HEERE: daarom bekeert U en leeft.' Deze plaatsen, says Berkhof, zeggen ons zoo duidelijk als woorden dit vermogen, dat God geen lust heeft in den dood des zondaars (let er wel op, dat hij niet zegt: 'des uitverkorenen zondaars,' maar: 'des zondaars,' geheel in het algemeen); en de teedere roepstem, die wij daarin beluisteren, getuigt van zijn groote zondaarsmin en van zijn lust in het redden van den goddelooze." So far Berkhof.

Let us now attend to the above exposition of the words of the prophet. According to Berkhof the name "goddelooze" signifies both the elect and the reprobate. "Let er wel op," says the professor, "dat hij niet zegt: 'des uitverkorenen zondaars,' maar: 'des zondaars,' geheel in het algemeen.' The prophet, then, is addressing the reprobate. We may read, therefore, "....en de teedere roepstem die wij daarin beluisteren, getuigt van zijn groote min voor den verworpene en van zijn lust in het redden van den verworpene." Berkhof has it then that the prophet announces to the reprobate that God has no pleasure in his death but that it pleases God that he, the reprobate, should turn from his evil ways and live.

Let us now turn to the Scripture. "The word of the Lord came unto me again saying, What mean ye that ye use this proverb concerning the land of Israel saying, the fathers have eaten sour grapes, and the children's teeth are set on edge? As I live, saith the Lord God, ye shall not have occasion any more to use this proverb in Israel. Behold, all souls are mine; as the soul of the father so also the soul of the son is mine; the soul that sinneth, it shall die. But if a man be just and do that which is lawful and right, ... he is just, he shall surely live, saith the Lord God. If he beget a son that is a robber, a shedder of blood, and that doeth the like to any one of these things, ... he shall surely die, his blood shall be upon him. Now, lo, so the prophet continues, if he beget a son, that seeth all his father's sins which he hath done, and considereth, and doeth not such like, ... he shall not die for the iniquity of his father, he shall surely live. As for his father, because he cruelly oppressed, spoiled his brother by violence, ... lo, even he shall die in his iniquity. Yet say ye, Why? doth not the son bear the iniquity of the father? When the son hath done that which is lawful and right, ... he shall surely live. The soul that sinneth it shall die. The son shall not bear the iniquity of the father, neither shall the father bear the iniquity of the son: the righteousness of the righteous shall be upon him, and the wickedness of the wicked shall be upon him. But if the wicked shall turn from all his sins that he hath committed, and keep all my statutes, and do that which is lawful and right, he shall surely live, he shall not die. All his transgressions that he hath committed, they shall not be mentioned unto him: in his righteousness that he hath done he shall live. Have I pleasure at all that the wicked should die? saith the Lord God: and not that he should return from his ways and live?" Ezekiel 18:1-23.

What was it that occasioned the above discourse? It was this: The ungodly Israelites were accusing God of unrighteousness. "Yet, saith the house of Israel, The way of the Lord is not equal? The Jew in exile complained that God was visiting the iniquities of the fathers upon him, an innocent Jew. The guiltless were made to suffer for the guilty. That was his complaint. Said the Jew: The fathers have eaten sour grapes and the children's teeth are set on edge. The exiled Jew refused to admit that his deportation was due to his own personal sins as well. The self-righteous Jew was at once unrepentent and proud. Further he regarded this law of divine retribution as a solitary one. And of this law he was the victim. It would avail him nothing to turn from his evil ways. God hides his face even when the contrite of heart stretches forth his hands. The penitent sinner can find no favor in God's sight. Even the broken in heart is doomed to die. The righteous man must perish for the

fathers have eaten sour grapes and the children's teeth are set on edge.

A monstrous charge it was. The accusation implies that God destroys, damns and inflicts punishment for the sake of damning and destroying that, as Nero of old, He, God, takes delight in the pain, misery and death of the sinner as such. Suffering and death as such amuse God.

The prophet Ezekiel is sent to correct and rebuke the proud and stubborn Jew. The announcement: "For I have no pleasure in the death of the dying" must be regarded as an answer to the charge of the complaining Jew. This announcement must be interpreted in the light of the above accusation. Sound exegesis requires it. Doing so the utterance of the prophet yields to us its meaning. The Lord God informs the beguiled Jew that suffering and death as such do not amuse Him. In inflicting punishment God takes into account sin. The *unrepentent* sinner is damned by God. It is true, there is a relation between the sins of the fathers and the punishment inflicted upon the children. I will visit the iniquities upon the third and forth generation of them that hate me, says God. But this law of retribution is maintained in respect to the godless and unrepentent offspring of the wicked fathers. The unrepentent son suffers at once for his own sin. And this the proud and stubborn Jew refused to admit. The prophet makes it plain that the penitent and righteous son shall live, even though his father did eat the sour grapes.

Our exegesis of this particular Scripture agrees with that of the "Kantteekenaars." Their comment reads as follows: "Ten andere, is hier eigenlijk gesproken van den dood van den goddelooze die zich bekeert, en niet van degenen, die zich nimmer bekeeren, gelijk de voorgaande en de volgende woorden uitwijzen; alsof God zeide: gijlieden meent, dat ik zoo belust ben om te vernielen en te dooden, dat ik ook den goddelooze, die zich bekeert, niet wil sparen, noch zijne bekeering voor aangenaam houden: maar dat is eene lastering en verre van mij." And again: "Te weten, dat ik lust en welgevallen hieraan heb? Deze vraag verzekert sterk, dat de bekeering van den goddelooze aan God zoo aangenaam is, dat de bekeerde zeker leven zal, en dat Hij geenszins lust heeft om den bekeerden goddelooze te dooden."

Let us now return to the discourse of the prophet. His argument is clear. Misery and death as such do not please God. Hence, the sinner who repents shall live. The unrepentent sinner perishes. In fine, if the utterance, "Have I pleasure at all that the wicked should die?" be interpreted in the light of its surroundings we see at once that it can only mean that suffering and death as such do not please God; that, therefore, God takes no delight in the death of the sinner who repents. The passage in nowise teaches that God takes no delight in the death of the sinner who does not repent.

According to Prof. Berkhof, the Lord God announces to the unrepentent and reprobate sinner, that He, God, tenderly loves him and takes no delight in his death. Let me say that Berkhof deposits in this chapter views which are altogether foreign to God's word. God very explicitly informs us in His word, that He does take delight in the death of the unrepentent sinner. Says the prophet Moses: "And it shall come to pass, that as the Lord rejoiced over you to do you good, and to multiply you; so the Lord will rejoice over you to destroy you, and to bring you to naught," Deuteronomy 28:63. Can it be possible that, in the days of the prophet Ezekiel, this same God is not rejoicing over the wicked to destroy them and to bring them to naught? Can it be that some hundred years later God takes no delight in the death of the sinner? If so, God changed. Berkhof's God is changeable and in conflict with Himself. Consequently, Berkhof's Bible is one concatenation of contradictory statements.

The professor in expositing the passage in question failed to observe certain rules indispensable to that exegeet bent upon giving reliable exegesis. The text was loosened from its surroundings and treated as if it stands alone. In the second place, the professor refused to be controled by Scripture at large. As professor in the science of hermeneutics Berkhof cautions his students against neglecting to apply the above mentioned rules when dealing with Scripture. Why did he himself fail to do the proper thing? We shall answer the question. And then we begin by saying that the observance of the above mentioned rules means that the exegete is permitting Scripture to speak its own language. Berkhof, however, fears to permit Scripture to have its say. Well does he realize that Scripture denounces the views which he and his fellows inculcated upon the church. Hence, he obliges God's word to hold its peace and compels that word to speak Berkhof's language. This can be done by treating the word as if it were a collection of disconnected utterances instead of one organical whole. The exegete fair enough to explain Ezekiel in the light of Deuteronomy 28:63 will not defend the proposition that God takes no delight in the death of the sinner who refuses to repent.

Does not Berkhof's assertion to the effect "dat wij daarin (namely in Ezekiel 18:23) een teedere roepstem beluisteren die getuigt van zijn groote zondaarsmin (*dus die getuigt van zijn groote liefde voor den verworpene*) en van zijn lust in het redden des goddeloozen (van zijn lust in het redden van den verworpene)" I ask does not this assertion appear to be sheer nonsense when placed along side of Deuteronomy 28:63? Add to this the following Scriptures: "Because I have called, and ye refused: I stretched out my hand, and no man regarded; But ye have set at naught all my counsel, and would none of my reproof: I also will laugh at your calamity; I will mock when your fear cometh; When your fear cometh as desolation, and your destruction cometh as a whirlwind; when distress and anguish cometh upon you. Then they shall call upon me but I shall not answer; they shall seek me early but they shall not find me" Proverbs 1:24-28. "But the wicked shall be cut off from the earth, and the transgressors shall be rooted out of it," Proverbs 11:22.

"For the froward is an abomination to the Lord: but His secret is with the righteous. The curse of the Lord is in the house of the wicked: but He blesseth the habitation of the just," Proverbs 11:32, 33. "The Lord will destroy the house of the proud, 15:25. "The thoughts of the wicked are an abomination to the Lord," 15:26. "The Lord is far from the wicked," 15:29. "The sacrifice of the wicked is an abomination to the Lord," 15:8. "The way of the wicked is an abomination to the Lord," 15:9. 'Every one that is proud of heart is an abomination to the Lord," 16:5. "And Johoshaphat, the king of Judah, returned to his house in peace to Jerusalem. And Jehu, the son of Hanani, the seer went out to meet him, and said to king Johoshaphat, Shouldest thou help the ungodly, and love them that hate the Lord? Therefore is wrath upon thee from before the Lord," II Chronicles 19:1, 2.

Can it be maintained in the light of these passages that God loves the reprobate sinner, the unrepentent wicked with a great love and that He takes no delight in their death? Indeed, not.

G. M. O.

I SAW GOD WASH THE WORLD

I saw God wash the world last night
With his sweet showers on high;
And then when morning came
I saw him hang it out to dry.

He washed each tiny blade of grass
And every trembling tree;
He flung his showers against the hills
And swept the billowy sea.

The white rose is a cleaner white;
The red rose is more red
Since God washed every fragrant face
And put them all to bed.

There's not a bird, there's not a bee
That wings along the way,
But is a cleaner bird and bee
Than it was yesterday.

I saw God wash the world last night;
Ah, would he had washed me
As clean of all my dust and dirt
As that old white birch tree.

—William L. Stidger.

In den hemel is het schoon!
Waar men zingt op blijden toon,
Met een altoos vroolijk harte,
Vrij van alle pijn of smarte.

DE LEVENSVERZEKERING, ETC.
(Vervolg)

Als dit dan ook voor Dr. Kuyper *uaststaat* naar hij zegt, laten wij dat dan zoo onverwrikt handhaven, en deze lijn doortrekken zonder afbreken.

Dit vaststaande dan, mogen wij toch zeker wel constateeren, dat, om diezelfde reden en op dienzelfden grond, van een gemeenschappelijk gedragen lijden en schuld, krachtens Gods Voorzienigheid voor alle menschen saam, gelijk beweerd wordt, voor ons Christenen geen sprake kan zijn, al zijn wij ook voor het heden met de verwerpers van God en Zijn dienst en de wegwerpers van Zijn macht en gezag, als aardbewoners bijeen en samen.

Wij kunnen het niet gebeteren, dat "de geniale grootmeester" van het Calvinisme in Nederland zich telkens, wel in een en hetzelfde werk, tegenspreekt in zijn betoogen en uitweidingen, en wat in het eene hoofdstuk is vastgesteld in het andere wordt neergeworpen, zij het dan op "meesterlijke" wijze.

Want als b.v., gelijk hierboven, Dr. Kuyper eerst zoo schoon "het Kruis van Christus ten teeken stelt," dat door heel de geschiedenis een scheidslijn trekt tusschen de belijders van den Christus en de verachters van Zijn Naam, zooals Dr. Bavinck dat eens zeide, dan gaat hij later heen, en zegt, dat Jezus, in de dusgenaamde Bergrede, "wijzende op de elementaire machten der natuur," ons aanleiding geeft om te komen tot het "scherp afgebakend" begrip van 'gemeenschappelijke schuld' en in verband hiermee van een 'gemeenschappelijk lijden', nader beperkt tot al die rampen en tegenspoeden, tot al dat lijden en sterven, al zulke schade en nadeel, als we niet ons zelf berokkend hebben door eigen schuld, maar zooals ons in het gewone leven, omdat op dat leven de vloek rust, overkomen kunnen."

En besluit hij dan, ten opzichte van de assurantiezaak: "geheel het Verzekeringswezen bedoelt alzoo zich uitsluitend op *het door Jezus aangewezen terrein* te bewegen van mechanische ongelukken of van organische verdervingen, *die uit de natuur opkomen,* en waarbij alle oorzaak van persoonlijke schuld is buitengesloten.

En dit terrein nu komt juist geheel overeen met dat van onze gemeenschappelijke ellende, die weer in verband staat met onze gemeenschappelijke schuld.

En het zedelijk instinct, bij 't Verzekeringswezen hier in aanmerking komend, heeft van meetaf tot de distinctie geleid, om alle persoonlijk veroorzaakte schade buiten rekening te laten, en zich uitsluitend in te laten met al zulke schade of ramp, als in den gewonen gang des levens een iegelijk onzer, hetzij vroom of onvroom, zedelijk of onzedelijk, *omdat we menschen zijn,* overkomen kan of zal."

De drieërlei bezwaren, die Dr. Dijk noemde als tegen de Levensverzekering gewoonlijk ingebracht, kunnen worden aangevoerd tegen elk middel, dat tot ons natuurlijk levensonderhoud, verlenging, verbetering, ontwikkeling en bescherming daarvan, kan dienen.

Deze bezwaren zeggen, gelijk terecht werd opgemerkt, niets tegen het Verzekeringswezen als zoodanig. Is de assurantie, vooral de verzekering op het leven, dan een goed ding? Is ze geen uitvinding van den Booze? Geen strik voor den geloovige om hem van zijn God af te voeren?

Ja, zegt nog menigeen in Nederland en hier te lande onder Gereformeerde belijders. Want "verzekering is geen werk des geloofs, en is den Christen niet geoorloofd"! Ook van Christelijk Gereformeerde zijde in Nederland werd verleden jaar nog een brochure uitgegeven, die, behalve tegen de Vaccinatie, ook tegen de Assurantie was gericht, en beide "onvereenigbaar bevond met het geloofsleven van Gods volk."

Doch het spijt ons, dat, ofschoon de schrijver dezer brochure vele goede dingen gaf te lezen betrekkelijk het leven des geloofs van de kinderen Gods, hij toch inzake het Verzekeringswezen niet tot klaarheid kwam; en dat zijn besluit was, "dat de Christen in den gewonen weg wel middelen ter verzorging en beveiliging van het leven mocht te baat nemen en ook moest aanwenden door het geloof, "maar dat dit niet met de Verzekering kon," omdat de geassureerde verklaart, dat hij alleen des menschen hulp verkiest" .... en "wij niet op middelen mogen rusten," en zijns inziens "de assurantie geheel ligt op het gebied des ongeloofs."

Ook oordeelde dezelfde schrijver verder over de werkingen en stroomingen in het gemoed van degenen "die zich verzekeren," alsof hij een hartenkenner was, terwijl hij moest aantoonen uit de Heilige Schrift, die voor een ieder een oordeeler der gedachten is en der overleggingen des harten, *niet* dat het *verkeerde* gebruik der dingen verkeerd is, of dat het uit een *boos* beginsel toepassen van de middelen voor levensonderhoud en ontwikkeling *zondig* is (want dat wordt dan reeds gezegd), maar dat het Verzekeringswezen als zoodanig, berustend op wiskundige grondslagen en met natuurlijke levensverschijnselen te rade gaande, tegen God ingaat, en misdien zondig en goddeloos is ....

ONS antwoord is, dat de Levensverzekering op zich zelf geen kwaad is, doch niet dan een knap uitgedacht middel om, voor het geval dat de nood dringt, gereed en toegerust te zijn met schoone hulp op stoffelijk gebied.

Even zoo min als uw viool- of orgelspel, als muziekkunst bezien, een bedrijf van Satan is; uw rijden op de schaats op zichzelf kan geacht worden "een listige omleiding des duivels" te zijn; een dijk opwerpen tegen den overstroomenden watervloed, of uw medicijnkastje voor "Eerste hulp tegen ongelukken" moet beschouwd worden als opstand tegen den Almachtigen God, evenmin is voorzorgen nemen tegen brandschade of tegen ziekte en ouderdom op zich zelf genomen, een verkeerde zaak.

Deze zaken, gelijk allerlei andere dingen tot ons natuurlijk, algemeen menschelijk leven behoorende, en dienende tot zijn behoud en ontplooiing, zijn als zoodanig geen goddelooze dingen.

Zooals eten en drinken, natuurlijke zaken en menschelijke behoeften op zich zelf beschouwd, toch geen zondige daden zijn en duivelsche handelingen.

Ze worden, ze zijn zondig, ons eten en drinken, ons arbeiden en rusten, ons zitten en opstaan, ons gaan en liggen, ons denken en doen, als dat alles niet gedaan wordt uit het rechte beginsel, in de vreeze Gods, tot des Heeren lof, in Zijn dienst, en tot 's naasten heil.

Dus ook ons handeldrijven en koopmanschap, ons landbebouwen of ambacht beoefenen, ons winst bejagen en geld wegleggen voor den kwaden dag, ons geld uitzetten en sparen, alle deze zaken zijn goed of slecht, zijn den mensch tot zegen of tot vloek, strekken tot 's Heeren glorie of dienen den Menschenmoorder van den beginne, al naar mate de mensch ze doet of beoefent en bezigt, uit het rechte beginsel en met het juiste doel voor oogen in afhankelijkheid van den Heere.

En Levensverzekering, gelijk alle andere soort van Assurantie, naar haar wezen beschouwd, is o. i. niet anders dan, — of men er een christelijken schijn aan geeft of niet —, dan een kunstig uitgedacht middel in onzen modernen tijd, om met de contributies van vele deelnemers kapitaal bijeen te krijgen ten einde dit te laten werken, opdat het winst voortbrenge ten voordeele van de bankleiders, en voor een bepaald getal "verzekerden" een uitkeering aanteekene.

Een handelsbedrijf dus als andere zaken, op kansberekening gegrond en wiskundig opgebouwd, dat nu juist van een kruidenierswinkel niet kan gezegd worden; die wiskundige fondamenten dan.

Van onderlinge liefde bij de deelnemers, van diepgeroerd medelijden voor de algemeene ellende der premiebetalers, is bij de directeuren waarschijnlijk wel in het geheel geen sprake.

Met een "Draagt elkanders lasten en vervult alzoo de wet van Christus," ook al zou dit Schriftwoord stoffelijke hulp aan den broeder of zuster (immers niet iedereen) bedoelen (het tekstwoord heeft echter geheel wat anders op het oog), heeft het Verzekeringswezen, zooals onze moderne tijd het voortbracht en kent, in het geheel niets uit te staan.

Het assurantiewezen is louter een vernuftig bedeksel, met eigenlievend zoo niet zelfzuchtig bedoelen, waaraan een altruïstischen vorm werd gegeven, en soms ook een christelijke kleur.

Dr. Dijk geeft aan het Verzekeringswezen een omschrijving, als zou het een uitvinding zijn, die bedoelt de geldelijke schade, *welke ons gemeenschappelijk leven bedreigt* welke den vloek over allen gelijkelijk te verdeelen, ten einde zoo *het solidariteitsprincipe*, uitkomend in het "Draagt elkanders lasten" leidend motief wordt *voor het leven van alle menschen saam*, en zóó op het terrein van alle niet persoonlijke rampen "het gemeenschappelijk lijden, dat gaat over booze en goeden, door allen saam gelijkelijk wordt gedragen." (De schuine letter is van ons, G. V. B.)

Natuurlijk kan een tot God bekeerd mensch, die geleerd heeft den ouden mensch met zijn werken te dooden, en de wereld en dat wat van de wereld is te haten,

deze onschriftuurlijke zigzag-conclusie van Dr. Dijk, dit zonderlinge heen en weer springen van het eene *terrein* dat "algemeen" is naar een ander *gebied* dat "partikulier" is en vice versa, niet als gezonde levensbeschouwing, als waarachtigheidsleer, als heiligmakend richtsnoer, aannemen; al worden deze dingen ook in "De Heraut" gezegd door mannen van naam en kerkelijk aanzien.

Zeker is het waar, zooals de Heere Jezus zeide, dat God zijn zon doet opgaan over boozen en goeden, en regent over rechtvaardigen en onrechtvaardigen; dat God de Heere aan alle menschen, hoe ook uiteenvallend in geestelijk opzicht naar Zijne eeuwige verkiezing, deze aarde tot woonplaats en werkplaats heeft gegeven; schoon Hij met Noach en zijn huis het genadeverbond in Genesis 3:15 ingezet, opnieuw bevestigde.

Maar daaruit, uit het samen opwassen van het kaf en het koren, van tarwe en onkruid in deze wereld die voorbijgaat en met vuur verbrandt wordt, volgt nog niet, dat alle aardbewoners, de zachtmoedigen, die de aarde erfelijk zullen bezitten en de goddeloozen die als kaf voor den wind zullen wegstuiven, geroepen zijn om "samen de gemeene ellende waarin allen van nature gezonken zijn, krachtens den vloek dien het menschdom over zich heeft gehaald, en het lijden, dat daarvan het gevolg is, te dragen, en gelijkelijk hebben om te slaan, om het in stoffelijk opzicht te lenigen en te stillen."

Waar leert Gods Woord ons zoo iets onmogelijks en gedrochtelijks?

Wij weten echter, helaas, dat Dr. Kuyper dergelijke monstruositeiten in zijn werken, die de Gemeene Gratie leeren of die daarop zijn gegrond, in overvloed uitstalt.

Wat het als motto gebezigde en als drangrede aangehaalde Schriftwoord, Galaten 6:2, betreft, — voor het goedkeuren van het Levensverzekeringswezen, en als toepasselijk voor allerlei organisatie tot onderlinge stoffelijke hulp bij ziekte of overlijden als anderszins, telkens opgeheven —, moesten, zoo dachten wij als leek, theologische doctoren toch zeker wel weten, dat dit vermaan des Apostels vooreerst slechts geldt in den kring dergenen, die God aanroepen uit een rein hart en een rein geweten, en den Heere naar lichaam en ziel toebehooren.

En dat verder dit voorschrift bedoelt, gelijk uit het tekstverband duidelijk is, dat de leden van Christus' lichaam elkanders leden zijn, en de sterken schuldig zijn de zwakheden der onsterken in het geloof te dragen, en hen in den weg der heiligmaking voort te helpen, de kleinmoedigen te vertroosten en de dwalenden terecht te brengen.

Met het betalen van een maandelijksche of een jaarlijksche premie, om later een grooter of kleiner kapitaal te beuren of een flinke geldelijke schadevergoeding te ontvangen, waardoor, zoo men meent, "het gemeenschappelijk lijden door de gemeene ellende over alle menschen gekomen gelijkelijk wordt omgeslagen," heeft het Apostolische woord uit den Galatenbrief niets uit te staan.

En "de wet van Christus" wordt zóó zeker ten eenenmale *niet* vervuld.

Als geestelijken, niet als vleeschelijken en wereldsche menschen hebben degenen, in wien de Geest van Christus woont, die dus het vleesch gekruisigd hebben met zijne bewegingen en begeerlijkheden, en die de duisternis der wereld zijn ontvloden met "het naar verderf," lief te hebben, en den broeder die een misstap doet, een dwaling aanhangt, op zijn pad struikelt, op "zijn plek" terug te brengen, te ondersteunen, en zóó zich navolgers van Christus te betoonen.

Dàt is het wat Paulus onderstreept in Romeinen 15:1 en 2.

En *dat* is toch zeker *niet* het principe bij het Levensverzekeringswezen leidend, of van het lidmaatschap eener algemeene Ziekenbus?

Zeer stellig is de Christen op aarde door banden van bloedverwantschap, in dorps- en stadsleven, maatschappelijk bedrijf en staatsburgerschap, tijdelijk samengevoegd met zijn medemenschen, wie zij dan ook anders mogen zijn; is hij van nature onderworpen aan de gemeene ellende, die de mensch in het Paradijs door zijn ongehoorzaamheid en val in zonde over zich heeft gehaald.

"Wij hebben zelfs te doen," zegt Dr. Kuyper in zijn Anti-revolutionaire Staatkunde, Deel I, bladzijde 302, "met een menschelijk geslacht, dat onder demonischen invloed staat en de gevolgen ondergaat van den vloek."

Maar hij, een nieuw mensch geworden zijnde; uit den dood overgebracht in het leven; tierende uit een Geestelijk, Goddelijk beginsel; in Christus begrepen; kan toch niet anders dan uit en door het geloof leven en door genade handelen; en al wat hij doet, hetzij hij eet of drinkt, of iets anders verricht, zal geschieden tot Gods eere.

Hoe zou het dan mogelijk zijn, dat hij, krachtens zijn natuurlijk, oud-menschelijk bestaan, zich solidair zou moeten verklaren met de lieden, die van de wereld zijn, welker deel in dit veroordeelde, voorbijgaande leven is, en die van den buik hun god maken; die door den Almachtige naar Zijn eeuwig welbehagen gezet zijn tot vaten des toorns? Dat de Christen in creatuurlijken zin geroepen zou zijn het lijden en de ellende dezer zondaren door deelneming aan Levensverzekering te helpen dragen in stoffelijk opzicht, zoodat dit "gemeenschappelijk" leed, krachtens de gemeene ellende, en krachtens Gods onderhoudende Voorzienigheid gemeenschappelijk door de godvruchtigen en de goddeloozen werd gedragen en "gelijkelijk werd omgeslagen over allen"?

Spreekt de Apostel Petrus ergens niet, dat de geloovigen gemeenschap hebben aan het lijden van Christus, en dat wij als Christenen — al wordt hier dan ook lijden om Christus' wil bedoeld —, hebben te lijden?

En hoe zou het kunnen, dat het leven der toebereiding van het kind Gods hier beneden in aparte vakjes, kringen en terreinen verdeeld zou zijn, zoodat hij beurtelings *hier* uit het beginsel der onder den vloek liggende en door den Satan beheerschte wereld, zich één moet weten met alle menschen saam; en *elders* met alle verachters van God en Zijn dienst moet bijdragen in "den gelijken omslag van allen" voor het lenigen van "de ge-

meenschappelijke ellende" en deelen in hun lijden als zondaars en Christusverwerpers?

Welk een gebrek aan inzicht en nadenken vertoont toch zulk een redeneering en leering?

En toch, tot zulke ergerlijkheden komt Dr. Dijk op voorgang van Dr. Kuyper, en op grond van diens Gode oneer-aandoende en Christus-verlagende "Gemeene Gratie" leer.

Heel wat erger dingen, dunkt ons, dan die aanleiding gaven (ten tijde van een Dr. Kuyper jubileum) aan Dr. S. Greydanus om te klagen: "Of er in het schrijven van Dr. A. Kuyper Sr. niet somwijlen wat is, dat pijn doet aan het gevoel voor waarheid en recht"; en "of niet tactisch, practisch en principieel een ander doen, schrijven en spreken gewenscht ware geweest meermalen?"

Of die dingen moeten worden vergoelijkt, zooals de Heer Diemer doet in een brochure over "De Anti-Revolutionaire Partij zichzelf," verklarende dat Dr. Kuyper, "die zoo ontzaglijk veel heeft geschreven, wel meermalen met zich zelf in tegenspraak zal kunnen worden gebracht"!

Het is eenvoudig een zaak op zijn kop zetten door te beweren, dat voor den Christen de Verzekering (die, volgens Dr. Kuyper, "onmetelijke voordeelen bezorgde en zeer grooten zegen bracht vooral als ze gold tegen gevallen van ziekte, ongeluk, ouderdom en overlijden) aan te bevelen is, "omdat wij *in haar* (sic! G. V. B.) ontwaren de begeerte om voor den toekomenden dag te zorgen; en bladzijde op bladzijde der Heilige Schrift ons die zorg op het hart bindt, b.v. in Spreuken 31, met de vrouw die den Heere vreest!"

"Er moeten rechte paden voor onze voeten getrokken worden, en die rechte paden moeten het goddelijke spoor volgen," zegt Dr. Kuyper, ook ten opzichte van Levensverzekering. Dat zijn wij volkomen met Z.H.G.L. eens.

Maar hoe zouden wij dan als Geref. Christenen ons opnieuw tot de gebroken bakken wenden om daar uit water des levens te putten tot instandhouding van ons aardsch bestaan voor het aangezicht Gods?

Op grond van Gods Woord leeren onze schoone, nog steeds door vele zich theoloog noemende leeraars slechtverstaan-wordende kerkelijke Belijdenisschriften o. a.:

"De Eeuwige Vader van onzen Heere Jezus Christus onderhoudt en regeert door zijn eeuwigen Raad en Voorzienigheid al wat Hij heeft geschapen en wat bestaat, en is om zijn Zoons Jezus Christus wil mijn God en mijn Vader, op wien ik alzoo zonder twijfel vertrouw, of Hij zal mij met alle nooddruft des lichaams en der ziele verzorgen, en ook alle kwaad, dat Hij mij in dit jammerdal toeschikt, mij ten beste keeren." (Zondag 9 der H. C.)

"Van Gods Vaderlijke hand komen ons (christgeloovigen) regen en droogte, vruchtbare en onvruchtbare jaren, spijze en drank, gezondheid en krankheid, rijkdom en armoede, en alle dingen toe (DINGEN staat er en niet genadegaven) opdat wij in tegenspoed geduldig, in voorspoed dankbaar, en in alles wat ons nog toekomen kan een goed toevoorzicht hebben op onzen getrouwen God en Vader, dat ons geen schepsel van Zijne liefde kan scheiden" . . . . (Zondag 10 der H. C.)

"Deze leering (der goddelijke Voorzienigheid en Regeering aller dingen) geeft *ons* (de christelijke belijders van de gezuiverde religie) een onuitsprekelijken troost, als wij door haar geleerd worden, dat ons niets bij geval overkomen kan, maar door de beschikking onzes hemelschen Vaders, die voor ons waakt met een Vaderlijke zorge . . . . (Nederl. Confessie, Art. 13.)

Derhalve — dat leeren onze Geloofsbelijdenis- en christelijkeleerboeken duidelijk —, zendt God Zijn regen en zonneschijn, zijn gezondheid en krankheid, zijn voorspoed en tegenspoed aan alle menschen in het geheel niet gelijkelijk en om dezelfde reden en oorzaak, en ontvangen alle menschen die dingen van God in geenen deele uit eenzelfde hand. Gods kinderen ontvangen die variëerende natuurlijke dingen uit de hand van hun liefdevollen Hemelschen Vader, die ze tot hun bestwil zendt en schikt. En de kinderen der wereld en des duivels krijgen ze gezonden uit de schatkamer van Gods schrikkelijken toorn en tot hun eeuwig verderf, ook al puilen hier op aarde hunne oogen uit van vet en loopen hunne perskuipen over van olie en wijn.

Op grond nu van deze Bijbelsche leer der Goddelijke Voorzienigheid de dwaling te verkondigen, dat de Christen tot roeping heeft, omdat God hem in deze wereld van duisternis en boos geweld organisch saam doet leven als schepsels in het natuurlijk geslacht der menschen en "omdat Gods zonneschijn over boozen en goeden gaat," met die wereld, die God niet kent en God bespot, als één, te zorgen voor het toekomende en "aller lijden stoffelijk saam te helpen lenigen door gelijken omslag over allen," is ons vreeselijk om te hooren.

Dengenen die God liefhebben zullen alle dingen medewerken ten goede, namelijk den liefhebbers Gods die naar Zijn voornemen geroepen zijn.

Geen menschen van Gemeene Gratie, die, "ofschoon zij niet tot Gods uitverkorenen behooren, toch van God goedertierenlijk worden begiftigd, om hen te troosten in hun leed en hun eenige vreugde te verschaffen, ten einde alzoo ook het leven van Gods kind op aarde mogelijk zij."

Zoodanige ketterij is een gruwel voor God, hoe kunstig ook in elkaar gezet; een brutale aanranding van Gods heilig getuigenis, hoezeer men anders ook voor de onaantastbaarheid daarvan luide heeft getuigd?

Wie mag de bede de onze zijn in onzen modernen tijd, als zoodanige dwaling den slapenden Christenen als "Gereformeerd" wordt voorgeneuried: Trek mij niet weg met de goddeloozen, met de werkers der ongerechtigheid (Psalm 28:3).

En de geschiedenis der Koningen van Juda en van Israel vooral daarin die van Achab en Josafat (Zie II Kron. 19), wel nauwkeuriger weder eens worden onderzocht en hare lessen betracht.

Het komt bij alles in het leven der Christenen aan op het rechte beginsel waaruit hij leeft en werkt in heel zijn leven naar alle zijden heen; en dat hij met hart en ziel

en zinnen één is en moet zijn in God en niet verdeeld in binnenkamers-godsdienstigheid hier en een buitenshuis dienen der wereld daar en zoeken van aardsch gewin; in een sfeer van handel afzonderlijk hier, waar de natuurlijke mensch zijn moedwil en zelfzucht viert, en een kring van kerkmenschen daar waar men Gereformeerd heet of zich Calvinist noemt, enz.

Gods Woord in alles te laten gelden; als Gods knecht in de vriendschapsgemeenschap des VerbondsGods ten allen tijde en overal te wandelen; zich te openbaren in elk opzicht als nederig en gehoorzaam kind des Hemelschen Vaders, "Die zich sterk bewijst aan degenen welker hart volkomen is tot Hem," maar die afbreken zal al den arbeid dergenen die aan de kennis Zijner wegen geen lust hebben; DAT kenmerkt den waren geloovige!

Zouden wij dan ten opzichte van het Verzekeringswezen wederkeeren tot "den weg der Heidenen" om dien te leeren bewandelen? Wier god een hout is, een onderwijs der ijdelheden, terwijl de wijsten onder hen, volgens de Schrift, onvernuftig zijn en zotten? (Zie Jeremia 10.)

Die nu meent, gelijk in Nederland schier allen onder de belijders der Gereformeerde leer, en evenals hier in dwaze navolging, zonder nadenken en anders wel stout "zelfgevoel," dat Dr. Kuyper "juist op tijd" door zijn werk over de Gemeene Gratie DE oplossing heeft gegeven althans in beginsel," ook van het cultuurprobleem "dat het Verzekeringswezen in zich sluit," gelijk de heer Minister Colijn in Nederland beweert, dat moet hij dan voor zich zelf verantwoorden.

Maar Gods Woord staat hem daarbij niet ter zijde.

Het geheele vreemde bedenksel der Gemeene Gratie leer, als een door de oude schrijvers aan den weg achteloos neergeworpen pruimepit verachteloosd, doch door Dr. Bavinck "te rechter tijd" opgeraapt, en door Dr. Kuyper tot ontwikkeling gebracht om als "grond" onder zijne voeten te dienen voor zijne Neo-Calvinistische levens- en wereldbeschouwing, wetenschapswerk, staatkundig optreden en maatschappelijke hervormingsideën, vindt geen enkel steunpunt in het Woord des Heeren.

Dat heele systeem van Calvinistische synthese, wordt door den "staatsman-theoloog" gelijk hij zich zelf liefst betitelt, dan hier dan daar onder of tusschen een tekst van 't "heilig blad" ingeschoven.

Heeft volgens Minister Colijn, den voorzitter van de Antirevolutionaire Partij in Nederland, het hedendaagsche Calvinisme (lees: Neo-Calvinisme) als politiek systeem door Dr. Kuyper zijn standpunt bepaalt tegenover het moderne Verzekeringswezen, waar Calvijn zich daarover niet heeft *kunnen* uitspreken," en was *dat* "Kuyper's verdienste"; en was het "de verdienste van onze menschen, dat zij naar Kuyper hebben geluisterd toen het noodig was" (Zie No. 1 van het orgaan der Dr. A. Kuyper Stichting, Antirevolutionaire Staatkunde) — laten wij het als goede Gereformeerde Christenen het ons een eere achten te zijn voor God, *niet* met Dr. Kuyper te kwader uur te zijn afgedwaald van het goede pad en het "rechte spoor", door ons aan een onschriftuurlijk filosofisch stelsel vast te hechten; een stelsel dat erger is dan "een wonderschoon mengsel."

Maar laat ons terugkeeren naar de goede, oude paden; in de organische lijn blijven met heel ons denken, spreken en handelen; en de Schrift alleen laten spreken en zich zelf laten verklaren.

Laat ons weer "afgescheiden" worden in den goeden, waren zin des woords.

Het niet zoeken in de breedte der wereldwegen, maar veel liever den Heiland volgen die buiten de legerplaats geleden heeft van de "schoone wereld."

En mocht, nog eens, Dr. Dijk nu op ons willen toepassen, (waar wij verzet aanteekenen tegen zijn Kuyperiaansche Levensverzekeringsleer), dat wij dus daarmede toonen de Heilige Schrift niet te verstaan, dan is ook deze epigoon daarin een trouwe navolger van zijn vereerde leermeester, die eenzelfde vonnis velde over degenen, die met Z.H.G. mochten verschillen over wat hij gelieft te fantaseeren omtrent Gods Verbond met Noach. Zie b.v. Anti-Revolutionaire Staatkunde, 1ste deel, bld. 125. Daar staat met evenzoovele woorden het volgende:

"Eerst daarna (nadat het God smartte aan Zijn hart, dat Hij den mensch geschapen had, en het oordeel der verdelging reeds geveld scheen) treedt in Noach *de exceptie* op, en *de hem verleende gratie* wordt na den zondvloed in de belofte Gods GEMEEN GEMAAKT, en *in het teeken van den regenboog bezegeld!*

WIE DIT ALLES NU NIET GELOOFT, HEEFT MET DE HEILIGE SCHRIFT AFGEREKEND!" —

Arme Protesteerende Chr. Geref. Gemeenten!

In de door Christus herstelde gemeenschap met den Eeuwige, zijn VerbondsGod, te leven, dàt is des Christens lust.

De gemeenschap der heiligen te oefenen en met den Psalmist "al wat adem heeft" oproepen om den Heere te loven, zijn liefdetaak en dankbaarheidsroeping.

Hij zal zich schuldig weten zijne gaven ten nutte en ter zaligheid der andere lidmaten gewilliglijk en met vreugde aan te leggen, en uit kinderlijke gehoorzaamheid naar Gods wet, God en den naaste beminnen.

Daarom, wèg met een tweeërlei goedertierenheid Gods, voor het overgroote deel aan goddeloozen geschonken!

Wèg, met een gesplitste genade, die grosso modo alle menschen ten deel valt, maar "in den kern slechts door den geloovige" genoten wordt!

De Heilige Schrift leert zoodanige vreeselijke dwaling nergens.

De geschiedenis der menschheid is er mee in fellen tegenspraak.

De praktijk des levens van de massa vloekt er schreeuwend tegenin.

Zeer zeker is deze Neo-Calvinistische filosofie, die voor "diepere worteling" en "nieuwen uitbouw" der Gereformeerde beginselen moet doorgaan, wartaal en "nonsense"!

Het volk des Heeren is een afgezonderd, Gode geheiligd volk.

Het is der wereld afgestorven, en Jezus' gekochten stellen hunne leden tot wapenen der gerechtigheid Gode.

Krachtens hun geloof in de Voorzienigheid Gods belijden zij uit de handen huns *Vaders* in de hemelen alle dingen in dit leven, voor dit en het toekomend leven, te ontvangen; en zullen, naar het Woord des Heeren, ook alle dingen, zelfs de kwade, ten hunnen beste gekeerd worden.

In zijn isolement van de dingen die van de wereld zijn (en daartoe behoort ook het zich geestelijk-zedelijk één beschouwen met de wereld, het zich solidair achten met het leven en streven, het leed en de vreugd, dezer wereld die in het booze ligt) vindt de goede krijgsknecht Christi zijn hoogste militaire onderscheiding.

We zullen de vermaken dezer wereld niet zoeken, noch ons daarin mengen.

We zullen niet op *hare* wijze leed en ellende trachten te lenigen, al wordt dit door Dr. Kuyper ook vrucht van de Gemeene Gratie genoemd, en door Dr. H. Beets hemeldeugd, en Synodaal-echte geloofsleer.

Ook in het liefhebben onzer naasten zullen we Gods eer zoeken en het voorbeeld onzes gezegenden Heilands, gezeten aan Gods rechterhand, volgen.

Zoodat geheel ons leven op aard, ons doen en laten, in het teeken staat van Christus' Wederkomst.

Die als ons Verheerlijkt Hoofd ons met zijn macht tegen alle vijanden beschut en bewaart; alle Zijne en onze vijanden in de eeuwige verdoemenis werpen zal, maar al Gods uitverkorenen tot Zich nemen zal in de hemelsche blijdschap en heerlijkheid."

Beschouw in dit licht, waarde lezer, ook het Verzekeringswezen, hetzij het uw "leven" geldt, of uw have en goed.

Kan dat "assureeren" u dienen als Christen tot betere openbaring als een mensch Gods, die een taak op aarde heeft te vervullen als medearbeider Gods voor de komst Zijns Koninkrijks; tot onderlinge hulp der Christenen in tijd van nood of tegenspoed; tot gerief in kwade dagen die God u zendt; gebruik dan ook dit "vernuftig uitgedacht" middel met een vrij geweten en uit het rechte geloof aan Gods almacht en aan Zijn groote genade.

Maar trek ook in deze "geen ander juk aan met de ongeloovigen," en haat ook dezen "rok die met het vleesch is besmet."

G. V. B.

TER SNEDE

Wesley zou een keer voor een vergadering van edellieden en hovelingen spreken.

Hij koos als tekst: „Gij adderengebroedsels." Het was een preek, die hij als een scherpe pijl op de consciencies richtte, zooals hij dat treffend kon.

Een der toehoorders, een graaf, was woedend.

"Die preek hadt ge voor tuchthuisboeven moeten houden," snauwde hij.

"O neen," antwoordde Wesley, "dan zou ik tot tekst hebben gekozen: 'Zie het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt!'"

"HET VERSTAND ONZES VLEESCHES"

Een viertal maanden geleden gewerd ons onder het opschrift: "Welmeenend," zooals de lezer zich zal herinneren, een schrijven van Ds. A. M. Diermanse, Ede, Gelderland, Nederland, hetwelk we eene plaats gaven in het September-nummer van *The Standard Bearer;* en wij noodigden den schrijver toen tevens uit, om nog maar eens weer van zich te laten hooren. Aan dat verzoek heeft hij voldaan. Het onderstaande is van zijne hand:

"Het Verstand onzes Vleesches

"Men leest hiervan in Kol. 2:18. Het is het verstand zoover het zijn eigen weg gaat, wijl het nog wijs en betrouwbaar in eigen oog is. Het is het verstand zooals het tot het wezen van den ouden mensch behoort, welke oude mensch in elk kind van God in dit leven nog is, en waarin gansch geen goed voor God is, hoewel elk kind van God volmaakt is in Christus.

"Maar het verstand zijns vleesches, het oude booze komt immer tegen het nieuwe beginsel, en hetgeen hij in Christus is en heeft, op. In ons indenken van de waarheden Gods hebben wij hiermede te rekenen. Door zich hiervoor niet genoeg te hoeden, komt ontzaggelijk veel kwaad in de Kerk. Het is de bron van alle ketterij.

"Wat is de ketterij anders, dan een bezig zijn met de waarheden Gods op ónze manier, d. i. met het verstand onzes vleesches, niet door den Geest die uit Christus in ons woont. Wat wil ik hiermede zeggen? Dit, dat het noodzakelijk is, om de verschillende waarheden die Gods Woord ons leert, nu ook wat hun inhoud en konsekwenties betreft, te verstaan alleen in den Geest der Schrift. M. a. w.: hoogste plicht is het hier om de conclusies van ons *verstand* te wantrouwen en van stap tot stap ook hier te gaan aan de hand der Schrift, en zoo alle gedachten gevangen te leiden onder de gehoorzaamheid van Christus.

"Maar ons verstand *wil* zoo niet. De eigenlijke neiging van ons verstand is, om een waarheid eenmaal begrepen, nu zelf in te denken, en *onze* conclusies er uit af te leiden, die naar ónze meening streng logisch er uit voortvloeien, en dus immers moéten opgaan, en dan prat te gaan op onze rechtzinnigheid, die de waarheid tot in haar uiterste konsekwenties aandurft en aanvaardt. Zóó gehoorzaam en getrouw zijn *wij* dan, wij, veel beter dan ánderen, die voorzichtig, en wantrouwend tegenover éigen gedachten, het gewone verstand des menschen, dat ook in de kinderen Gods nog zoo meespreekt, zich hier weer onder de tucht des Geestes, d. i. de tucht des Woords, stellen, en naar de mate daarvan bedenkelijke uitersten en eenzijdigheden, die algemeene moeder der ketterij, bewaard blijven.

"Het Woord van God moet dus *immer* de lamp op ons pad, het licht voor onzen voet blijven, niet alleen bij het punt van uitgang, maar vandaar ook voortgaande, immer en ten einde toe. Terecht is daarom gezegd: 'Dat een dogmatisch stelsel voor ons denken sluit als een bus zegt nog niets voor de *Schriftuurlijke* waarde van zulk een stelsel.' Zie verder 'De Religieuse Psychologie en de

Bekeering,' Rede bij de Overdracht v. h. rectoraat a. d. Theol. School te Apeldoorn op 15 Sept., 1925, door Doc. v. d. Schuit, pag. 17. Men zal toegeven: dat is ook eigenlijk zoo! Ik antwoord: Dus het criterion is een ander.

"Ik zeg dit alles, zooals men zal begrijpen, met het oog op het onderwerp tusschen ons in discussie. Want immers, wat is de grootste grief tegen mijn voorstelling (of liever: die der Schrift), dat eenerzijds God geen lust heeft in den dood des goddeloozen, en toch anderzijds, dat Hij daarin, zooveel zij niet verkoren zijn, en dat is het meest voorkomende geval, daarin zeker wél lust heeft.

"Ten opzichte van vele personen bestaat feitelijk een volstrekte wil Gods van eeuwigheid tot hun rampzaligheid, en tegelijk, voor den duur van dit leven, een betrekkelijke wil Gods tot hun behoud. Wat is de groote grief zeg ik tegen deze heilige, en constante leer der H. S.?

"Maar immers, het schreiend gebrek aan logika dat hier, naar het verstand des *vleesches* althans, in zit. Ziehier de meest flagrante innerlijke tegenspraak! Hoe kan nu een mensch met gezonde hersenen daar bij? Spot is er te vinden in *The Standard Bearer* tegen deze leer, Sept. 1925, pag. 28, 29. Ik voor mij gruw daarvan.

"Het is niet anders dan het rationalisme ingehaald op het terrein der hooge waarheid Gods. Maar ik erken ten volle, dat de broeders hierin niet alleen staan. Het is in het geheel niets nieuws. De rede van den wijzen mensch die zelf het wel weet en doorzien kan wat in een waarheid van Gods Woord al inzit, en er met zekerheid uit voortvloeit, heeft nú niet eerst, maar ook in al de verloopen eeuwen heel wat bedorven ten opzichte van de ontwikkeling en afleiding uit de waarheden Gods. Want waarvan anders komt dat heirleger van dwalende meeningen, zoo niet erger, waaronder de Kerk Gods zucht tot nu, waardoor zij verscheurd werd, en nu nog wordt, tot den huidigen stond toe? Het komt van de wijsheid van den mensch, op zijn manier bezig zijnde met de Woorden des Geestes, die de H. Schrift ons biedt.

"Maar zoo mag het niet. De geestelijke dingen moeten op geestelijke wijze behandeld worden, 1 Kor. 2:13, en niet op ónze snoode, en 'opgeblazen' manier, niet naar ons *persoonlijk* inzicht. Dat woord 'opgeblazen', Kol. 2:18, is juiste kenschetsing. Hoe wijzer bij zichzelven, hoe opgeblazener een mensch is. Hij verstaat de zaken wel, zooals hij meent, en ziet wel hun konsekwenties, en hij glimlacht medelijdend over het gebrek aan denkkracht bij de anderen, bij wie hij zulk een innerlijke tegenspraak en gebrek aan recht door zee gaan niet begrijpen kan. Het is omdat hij slechts één kant weet uit te zien, voor al het andere blind.

"Dit is de werking der opgeblazenheid van het verstand des vleesches, Kol. 2:18. Het begin en eigenlijk karakter zit hier in, dat de mensch in de verdere verklaring en het trekken zijner conclusies het zélf wel begrijpt, *zijn* helder verstand vertrouwt en dat in de dingen van den Geest Gods, en als de Schrift van *zijn* schijnbaar zoo zuiver loopende deducties afmaant, dat niet recht wil zien, en alles afhangt aan de teksten die van alle andere uitspraken afgezonderd, zijn eenzijdige meening ten goede komen. Zoo is het begin van alle ketterij.

" 'Opgeblazen door het verstand zijns vleesches.' Zoo is ons verstand. Het is opgeblazen. De uitdrukking staat op één lijn met 'vijanden door het verstand,' Kol. 1:21. Ons verstand, zooals het van nature is, is ook naar den ouden mensch nog in de kinderen Gods. Het is in de dingen Gods geen licht, maar duisternis, en alzoo Gode vijandig en opgeblazen, omdat het staat in zijn waan van licht te zijn en de dingen te weten en bij eigen licht verder te doorzien. Het verstand wil zich *altijd* aan den band van Gods Woord onttrekken, zoo niet in den aanvang, dan toch verder in het indenken der zaken. Dit is het groote kwaad waarmede de Kerk in dit leven immer te worstelen heeft.

"Nog iets. De algemeene genade bestaat in werkelijkheid. Maar ik ben er mijlen ver van af, om te ontkennen dat van deze waarheid een verkeerd gebruik kan gemaakt worden, of dat men er al te ver mee kan gaan; zooals ook met het leerstuk der verkiezing, ja met elke waarheid. In de hand van ons 'verstand' is niets veilig. De geschiedenis der Kerk tot nu toe bewijst het. Zoo nu ook brengt het verkeerd gebruik dat van het stuk der algemeene genade gemaakt kan worden, en denkelijk ook wordt, dat leerstuk reeds in miscrediet. Dit gaat echter te ver. Dat ook dit leerstuk het zondige verstand te machtig is, om het *zuiver* te bewaren, en aan te wenden, zegt niets tegen die leer zelf. Maar de dwaze, zondige mensch wordt er, gelijk bij andere waarheden zoo ook hier een verkeerde richting mede uitgedreven. Zoo is het, en blijft het strijd in de Kerk in dit leven aan alle kanten.

"Ik betoog dus, dat er in God van eeuwigheid is een volstrekte wil tot verwerping van sommigen, én dat God toch met een niet volstrekten wil, een wil die ten einde toe weerstaan kan worden, hun zaligheid wil. Immers, God gaat niet met de menschen om als stokken en blokken zonder eenig besef en gevoel (al ontbreekt nog het ware *geestelijke* besef en gevoel) maar als redelijke menschen, werkende op hun overtuiging en gedachten-leven en gansche bewustzijn, en gedurig hun voorstellende, zoover het Evangelie komt, dood en leven, gedurig roepende: dit is de weg, wandel in denzelven. En dit is niet maar een bedrieglijke fraaiigheid, maar waarheid, volledige ernst, alzoo dat het voor ieder wijs en veilig is, het ware pad is, om zich daarop te verlaten, naar die stem Gods te hooren, en ze te volgen. Ja zoozeer spreekt het harte Gods hierin, dat niet alleen Jezus weent over het afvallige Jeruzalem dat Hem grondig vijandig is, maar dat ook de H. Geest, geheel hiermede in overeenstemming, smarten heeft over het afkeerige Israël, toch Gode vijandige, en Gode vijandig blijvende Israël. En de Apostel gaat geheel in denzelfden weg voort, als hij *bidt*: laat u met God verzoenen. Dit is dus een wil en lust Gods tot behoud van de zondaren, onder welke bewerking Gods echter menigeen zich niet bekeert en Christus in zijn hart blijft verwerpen, omdat hij niet tot het getal

behoort dergenen wier zaligheid van eeuwigheid door God vastgesteld en besloten is.

"*The Standard Bearer*, Sept., pag. 26, zegt: 'Duidelijk is u die redeneering natuurlijk niet. Maar gij moet uw verstand op non-activiteit stellen, en stille zijn.'

"Het bezwaar is dus, dat gij dit niet met uw verstand kunt rijmen, dat dit er zijn zegel niet aan hecht. Gij moet in uw verstand 'stille zijn.' Deze toon hoort men bij de S. B. meermalen. Een groot bezwaar, zoo niet het groote, is dat deze leer het verstand niet voldoet, dat ze niet logisch is. Zóó is de gevolgtrekking van het wijze verstand uit de verkiezing, dat de Evangelie-verkondiging zeer dikwijls niet welmeenend is, en uit den vloek en doodstaat van den zondaar, dat er voor dit leven geen in zijn uitwerking eenigermate inbindende genade en als een gevolg daarvan burgerlijke deugd is.

"Het is het eenzijdig rechtuit dóór gaan uit bepaalde in elk geval volkomen vaststaande waarheden, zonder meer oog te hebben voor andere die naar de Schrift ook nog in acht te nemen zijn. De Schrift in haar alzijdigheid wordt miskend; hetgeen tegenover of liever nevens die groote waarheden, óók waar is, geldt niet, kán niet gelden. Het verstand, beperkt, ziet maar één richting uit.

"Het is iets van het platte rationalisme van het einde der 18e eeuw, toegepast op het terrein der theologie. De heerschappij van het z.g. 'gezonde verstand' op enkele hoofdwaarheden van het Christendom. Wat toen de groote fout was in de oppervlakkige filosofie van die dagen, is ook m. i. het karakter van het huidig verschijnsel. Wat niet dadelijk voor het ondiepe, gewone denken, of de platte rede vlak voor de hand ligt, en voelbaar is, is evenwel dáárom nog niet van onwaarde, of zonder realiteit. Er is méér, dan er ligt, — voor het oppervlakkigst denken gemakkelijk verklaarbaar! — boven aan de oppervlakte.

"Dit is in het algemeen reeds een gewisse waarheid. Maar hoeveel te meer is het onbewegelijk waar in het Wezen Gods. Niets is rijker, dieper, hooger, verder van al ons begrijpen. Is niet alles wat overigens hoog en onbegrijpelijk is, naar inhoud en wezen, uit dat Wezen, uit Zijn wil en beraden, uit Zijn wijsheid en macht voortgekomen? Wie zal God bevatten, bepalen, peilen, eenigermate doorzien? Wie zal de som der schatten hier kunnen bevatten?

"Dit eenigszins en van verre gevoelende, komt nu de voorstelling van dien tweeërlei wil in God ons wel iets meer nabij. In God is metterdaad tweeërlei. In God is Zijn eeuwig en verborgen Wezen. En er is ook Zijn Openbaring, Zijn op velerlei wijze Zich aan ons doen kennen in den tijd, Zijn naderen dus uit het ontoegankelijk licht, tot óns in een algemeen geldende en doordringende openbaring, én in een bizondere openbaring Zijner heerlijkheid. Want Zijn Naam ligt op alles, Ps. 19, en Hij spreekt dien niet het minst uit in het menschelijk hart. Vandaar het geweten. Onze Schepper en Onderhouder komt ons nabij. Het verst gaat dit in Zijn openbaring in Christus, hetgeen ook daar nog geldt, waar deze bizondere openbaring niet doordringt tot omzetting van den mensch in zijn diepste zijn.

"Nu is in de *eeuwigheid* Zijn geheel onveranderlijke bepaling omtrent den eeuwigen staat Zijner redelijke schepselen. Dat is echter de ons nog verborgen blijvende diepte der eeuwigheid. Het wás reeds vóór er nog iets was. Maar nu voert Hij in den tijd alle wezens en omstandigheden tót dat einde, en op een manier als met den aard van die wezens overeenkomt. Dat is: menschen behandelt Hij alszóódanig, gaat in overeenstemming met hun menschelijke, redelijke-zedelijke natuur met hen om. Menschelijk! Op Goddelijke wijze, wilt ge tegenwerpen. Zeker, maar verschilt dat in den grond wel? Want God heeft den mensch naar *Zijn* beeld gemaakt. God zelf was dus het hoog Model. Zoo is er ook na den val een omgaan van God met de menschen, vooral in Zijn Genadeverbond, niet als onbewegelijke stokken en blokken, welke voorstelling alleen de oude Luthersche is, al komt de mensch, gelijk wij allen weten vóór de wedergeboorte nimmer tot bewegingen des waarachtigen geestelijken levens. Het is dit, dat de Gereformeerden er van aanvang in onderscheiding van de Lutherschen oog voor hebben gehad dat de mensch wel verloren had het beeld Gods in engeren zin, maar dat hij toch nog bezat het beeld Gods in ruimeren zin.

"Daardoor is het dat de mensch, hoewel verloren hebbende de ware en gelukzaligmakende kennis, gerechtigheid en heiligheid, toch nog een *mensch* bleef. En God nu is, tegenover dezen *mensch* in dit leven niet als een ongevoeligen, kouden oud-Oosterschen despoot. De gansche Schrift zegt wat anders. Wat doet God, die van eeuwigheid heeft verkoren en verworpen, niet dikwijls een moeite, zooals wij het menschelijk schier zouden uitdrukken, om die verworpenen te behouden, te overtuigen, te bekeeren, te verteederen! De schriften der profeten bij name zijn voor een zeer groot deel als één machtige strijdvoering Gods met het over het geheel buiten de verkiezing tot zaligheid staand volk Israëls. En zoo is Gods doen nog tot den huidigen dag, 2 Petr. 3:9.

"Maar nu durft iemand zeggen: dat is onzin, dat is wreed, enz. Maar als men er bezwaar in heeft dat men dit niet *begrijpen* kan, en er zich niet in vinden kan, dat de waarheden Gods niet alleen in beginsel *beleden* moeten worden maar dat men óók in het indenken er van ze behandelen moet niet naar de maat van ons eigen bot verstand, kunt ge het dan *begrijpen*, dat in God drie afzonderlijke personen toch maar één Wezen is, en verder, dat de verschillende deugden Gods in God één zijn, zonder ook maar de minste onderlinge strijd of ook maar onderscheiding of samenvoeging? M. a. w., wat is rijker aan inhoud dan het Wezen Gods? En toch is in God de hoogste en de meest waarachtige en absolute éénheid?

"In God is geen samenvoeging van zaken. Wel echter is dit zóó voor ons beperkt verstand. Maar dat doet aan Zijn absolute eenheid niets af. En is het dan zoo wonder, dat van die onbegrijpelijke diepte van oneindigen rijkdom en veelheid in het Wezen Gods, — en tóch een volmaakte éénheid, zonder ook de minste breking

daarvan, en strijd, — ook wel iets uitkomt voor ons oog in zijn *werken naar buiten,* en in den omvang en de verhouding waar in Hij zich stelt tot de menschen?

"Bestaat er daarom niet te meer reden om te vréézen voor de hóógheid Gods, en om Zijn hoogen Naam te meer te vreezen, en te ontzien Zijn oneindige Majesteit.

"God gaat als 't ware een weinig op voet van gelijkheid met den mensch om, Jez. 1:18: God stelt hem vóór Zijn wet, Zijn heil, Zijn noodiging, het leven en den dood, en bewerkt op allerlei wijze zijn bewustzijn, om hem te brengen tot een verstandig nagaan en overleggen van dat alles. En God, hoewel Hij van eeuwigheid wéét, ja bepaald heeft de uitkomst en Zijn doel, ziet, en wacht als 't ware af wat er van al dien vriendschappelijk en gemeenzamen omgang met den mensch nu worden zal, wat en hoe zijn houding daartegenover nu wezen zal, tegenover dit feitelijk tot zekere hoogte zoeken van en begeeren van zijn behoud, Ps. 81, e. a.

"Mij wordt voorgelegd deze uitspraak van Gomarus: 'dat God van de personen die Hij voorgenomen heeft te scheppen, sommigen voorbeschikt heeft tot het eeuwige leven en tot de wegen en middelen om hen tot de zaligheid te brengen, en anderen tot den eeuwigen dood, mitsgaders de wegen en middelen die daartoe leiden." Voor zoover hierin het supralapsaristische standpunt van Gomarus spreekt, onderschrijf ik dit niet. Alleen onderschrijf ik wél dit, dat God in elk geval sommigen van de gevallen menschen tot de zaligheid bestemd heeft, én de middelen en wegen die daartoe leiden, en de anderen van eeuwigheid tot het verderf. En alzoo moeten daartoe ook, en dat óók naar den raad Gods, — want in den grond gaat niets om buiten Zijn opperbestuur en raad, — dienen vele middelen en wegen, zelfs wel het Evangelie, Jez. 6:9, 10; Luk. 2:34.

"Ook wordt mij de vraag voorgelegd: 'waarom Dss. H. Hoeksema en G. Ophoff, die nog nimmer zulke stoute taal spraken, moeten veroordeeld worden, terwijl al die andere heeren om hunne Gereformeerdheid geprezen worden.'

"Mijn antwoord is natuurlijk: niet om hunne loochening van de welmeenendheid, die door vele Gereformeerden helaas miskend wordt, maar om hun loochening van hetgeen wij bedoelen met de algemeene genade en burgerlijke deugd, stukken die wel eerst door Bavinck en Kuyper nader zijn ontwikkeld, maar die toch in beginsel van Calvijn af reeds in de Gereformeerde theologie terecht beleden werden, en wier loochening geheel ligt in de Doopersche lijn. Men komt dan al meer tot het Doopersche beginsel dat Bavinck eens kenteekenend alzoo aanduidde: 'de Kerk als een oliedrop op de wateren."

"Alzoo alles samengevat, ook in onze ontwikkeling van de waarheden Gods, moeten wij in het *geloof* voort; d. i. niet ons verstand, dat blind is, is de leidsman, maar immer de H. S. Evenwel, ook hier als redelijke menschen, dus wel nadenkende, juist om óók met ons verstand, gehoorzaamheid te bewijzen. Immers moeten wij al onze vermogens in den dienst Gods stellen, maar het alles in onderwerping aan Hem, aan Zijn wil en wet en Woord. Zijn Woord moet ons verstand verlichten, en zoo ons geheél leiden. Het kinderlijk volgen is immer het al. En waarlijk niet het minst *juist* in de theologie. En zoo worden wij ja! kinderen, het klinkt voor een wereldsch oor niet verheven! — maar die de verborgenheden Gods *bij den aanvang verstaan,* die voor een wereldsch verstand immer een diepe verborgenheid blijven. Want waarlijk, zonder geloovig *volgen,* zonder dat *kinderlijk* doen, door dat wijszijn bij ons zelven en in onze verbeelding, zal alles van lieverlede meer en meer voor ons verborgen worden en zullen wij tot verder afwijken moeten komen, en zoo zouden wij voortgaande, ten slotte in onze duisternis, d. i. onze vermeende wijsheid, maar die dwaasheid is voor God, henengaan.

A. M. DIERMANSE."

Ook voor deze tweede vrijwillige bijdrage zeggen we Ds. Diermanse hartelijk dank. Inzonderheid zijn wij dankbaar voor zijn antwoord op onze vraag: waarom Dss. H. Hoeksema en Ophoff, die nimmer zulke stoute taal spraken, als b.v. Gomarus en Maccovius, moeten veroordeeld worden, terwijl die mannen immer om hunne Gereformeerdheid geprezen worden. Zooals de lezer voor zichzelf kan zien, oordeelt Diermanse, dat H. H. en G. O. natuurlijk niet kunnen veroordeeld worden, "om hunne loochening van de welgemeendheid, die door vele Gereformeerden helaas miskend wordt," Het spreekt wel van zelf, als Gereformeerden, zooals: Calvijn, de meeste gedeputeerden ter Dordtsche Synode, de Kantteekenaars, Nupoort, Francken, Kuyper, Vos e. a., deze voorstelling "miskennen," dan kan men H. H. en G. O. om de loochening er van niet wel als ongereformeerd veroordeelen. Nu, dat deed de Synode dan ook niet; maar de Classes hebben hen eenvoudig, met algeheele miskenning van hunne respectieve kerkeraden, *en met hunne kerkeraden,* afgezet. Doch Ds. Diermanse schijnt niet te weten, dat die voorstelling, ná de Synode, juist de spil is, waar om hier in de huidige kwestie alles draait. Hij is blijkbaar van gevoelen, dat de Synode van Kalamazoo zich uitsprak over de kwestie eener gemeene gratie, en dat wij uitgeworpen werden om onze loochening der burgerlijke gerechtigheid. Doch dit berust op misverstand. De Synode van 1924 liet de gemeene gratie-kwestie onaangeroerd, en weigerde eene commissie van onderzoek van dat vraagstuk te benoemen. En wij hebben het bestaan eener burgerlijke gerechtigheid nooit ontkend, maar slechts staande gehouden, o. i. met Schrift en Belijdenis, dat de burgerlijke gerechtige werken in den wortel zonde voor God zijn. Ds. Diermanse behoorde van deze dingen eenige notitie te nemen.

Dan moet Ds. Diermanse verder ook weten, dat zijne eigene voorstelling van een niet volstrekten wil, waarmede God de verworpenen zou willen zalig maken, niet identisch is met de uitspraken van de Synode van Kalamazoo. De Synode van 1924 heeft uitgesproken, dat, blijkens de Evangelieprediking, God, behalve de zaligma-

kende genade, welke alleen aan de uitverkorenen bewezen wordt, ook nog eene zekere gunst of genade bewijst aan de verworpenen. Volgens de Synode ontvangen de verworpenen, die het Evangelie hooren, eene zekere, niet zaligmakende, gunst Gods; volgens Diermanse wil God ook de verworpenen een weinig zalig maken, maar die niet volstrekte wille Gods wordt door die verworpenen weerstaan, en derhalve ontvangen deze geene genade. Op dat verschil dient te worden gelet.

Nu durven wij voor ons ook het gevoelen van Ds. Diermanse niet deelen. Omdat o. i. daar geen enkele Schriftuurlijke gedachte voor aangevoerd kan worden. Willen we zulk eene voorstelling staande houden, dan moet natuurlijk bewijs geleverd worden uit teksten, die duidelijk de verwerping leeren, zooals: Gen. 3:15: "Ik zal vijandschap zetten tusschen *uw* zaad en haar zaad"; Matt. 11:25: "Ik dank U, Vader! — dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen *verborgen* hebt"; Mark. 4:11, 12: "Het is u gegeven te verstaan de verborgenheden van het koninkrijk Gods; maar degenen, die buiten zijn, geschieden al deze dingen door gelijkenissen; opdat zij ziende zien, en niet bemerken, en hoorende hooren, en niet verstaan; opdat zij zich niet te eeniger tijd bekeeren, en *hun de zonden vergeven worden*"; Joh. 9:39: "Ik ben tot een oordeel in deze wereld gekomen, opdat degenen, die niet zien, zien mogen, *en die zien, blind worden*"; 12:40: "Hij heeft hunne oogen *verblind*, en hun hart *verhard*; opdat zij met de oogen niet zien, en met het hart niet verstaan, en zij bekeerd worden, en Ik hen geneze"; Rom. 9:18: "Zoo ontfermt Hij zich dan, diens Hij wil, en *verhardt, dien Hij wil*"; 2 Cor. 2:15, 16: "Want wij zijn Gode een goede reuk van Christus, in degenen, die zalig worden, en *in degenen, die verloren gaan*; Dezen wel een reuk des doods ten doode; maar genen een reuk des levens ten leven"; 1 Petr. 2:7, 8: "De steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, deze is geworden tot een hoofd des hoeks, en een steen des aanstoots, en eene rots der ergernis: Dengenen namelijk, die zich aan het woord stooten, ongehoorzaam zijnde, *waartoe zij ook gezet zijn*"; en vele dergelijke plaatsen. Wil Diermanse nu iets bewijzen, dan moet hij geen woorden aanhalen, die tot de gemeente gericht worden, zooals b.v. in 2 Cor. 5, gelijk reeds duidelijk blijkt uit de Engelsche vertaling, en ook geen woorden, die gesproken worden tot een gemengd gehoor, zooals b.v. Ps. 81 e. a. p., want juist de tijdelijke samenhang van al de kinderen Israëls: natuurlijke en geestelijke, biedt genoegzame verklaring voor zulk spreken Gods; maar dan moet hij b.v. aan de hand van bovengenoemde Schriftplaatsen bewijzen, dat God met een niet volstrekten wil, in plaats van vijandschap *vriendschap stelde* tusschen het zaad der vrouw en dat der slang, dat God de verborgenheden des koninkrijks *wel openbaarde voor de wijzen en verstandigen*, wel *wezenlijk wilde dat hun de zonden werden vergeven*, en den "zienden" *het geestelijk gezicht wilde geven*, en de oogen van het verworpen Israël *niet wilde verblinden*, zijn *hart wilde verteederen*, en hem *wilde bekeeren en genezen*, dat Paulus Hem in Christus *geen goede reuk was in degenen, die verloren gaan*, en dat God Christus *niet stelde tot een steen des aanstoots, en eene rots der ergernis: dengenen namelijk, die zich aan het woord stooten, ongehoorzaam zijnde, waartoe zij ook gezet zijn*, volgens de woorden van Petrus. En dan zou het verder moeten verklaard worden, hoe het resultaat van de roeping Gods tweeërlei kan zijn, waar toch de zondige menschenkinderen van nature allen Gode vijandig en verkeerd zijn. Dat tweeërlei resultaat kan toch zeker ter laatster instantie nooit verklaard worden uit iets in den zondaar; en zoo gij het uit iets in God verklaart, dan komt ge weer uit bij de gedachte, dat God den verworpenen geen genade bewijst.

Daar willen we nogmaals even op wijzen. Ook op het standpunt van Ds. Diermanse ontvangt de verworpene geen genade. God moge hem al genadig willen zijn met een niet volstrekten wil, die wille Gods kan weerstaan worden en wordt metterdaad door den verworpen zondaar weerstaan. Dus krijgt deze geen genade. Dat is toch, dunkt me, zoo klaar als de middag. En daar gaat het nu juist in de huidige kwestie om. Ontvangt de verworpene werkelijk genade, ja dan neen, dat is de vraag. Wij zeggen: neen! De Synode zegt: God bewijst hem eene zekere, niet zaligmakende, gunst of genade. Ds. Diermanse zegt: met een niet volstrekten wil wil God ook den verworpene zalig maken. Maar die wille Gods wordt weerstaan, derhalve ontvangt de verworpene in de werkelijkheid geen genade. Zoo staan de zaken, zoover wij kunnen zien. Of speelt de logika ons weer parten?

En zeg nu niet, Ds. Diermanse, dat wij redeneeren uit "het verstand des vleesches," om u zelven "het verstand des Geestes" toe te kennen; want gij, zoowel als wij, wij allen zijn gebonden aan het objectieve Woord Gods en aan de Belijdenis. En wij lieten u het Woord der Schrift hooren. Weerleg ons s.v.p. met Gods Woord. Of wilt ge het woord der Belijdenis betreffende Gods houding en willen jegens den zondaar, let op het antwoord op de vraag, of God 's menschen ongehoorzaamheid en afval ongestraft wil laten: "Neen Hij, geenszins; maar Hij vertoornt zich schrikkelijk beide over de aangeboren en werkelijke zonden, en wil die door een rechtvaardig oordeel *tijdelijk* en *eeuwiglijk* straffen, gelijk Hij gesproken heeft: *"Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgene geschreven is in het boek der Wet, om dat te doen."* Indien God alle zonden van den overtreder der goddelijke wet *tijdelijk* en *eeuwiglijk* straft, waar komt dan Gods betrekkelijk willen van de zaligheid van de verworpen vervloekten in uit? En waarom neemt gij zoo goed als geen notitie van hetgeen we betreffende deze dingen geschreven hebben in een reeks van brochures en artikelen? Gaarne gaan we met u mee in het zeggen van Doc. J. J. Van der Schuit, "dat een dogmatisch stelsel voor ons denken sluit als een bus nog niets zegt voor de *Schriftuurlijke* waarde van zulk stelsel"; wilt gij ons nu ook toestemmen, dat het onlogische in iemands voorstelling stellig niet de Schriftuurlijkheid zijner zienswijze waarborgt?

Wij moeten de logische gedachte der Schrift hebben.

H. D.

INGEZONDEN

Rev. H. Danhof!

Ondergeteekende is een getrouw lezer van "The Standard Bearer," en ziet altijd verlangend uit naar den tijd, dat het blad verschijnt, omdat er door hem veel leering en onderwijs uit wordt ontvangen.

De artikelen over het genadeverbond, voorkomende in de nommers van December en Januari, gingen zijne bevatting wel eenigermate te boven. Het is hem niet duidelijk, dat God een verbond kan opgericht hebben met Abraham en zijn zaad, en dat men dat zaad **tweeërlei** zou kunnen noemen. In Gen. 17:7 zegt God: Ik zal mijn verbond oprichten tusschen Mij en tusschen u, en tusschen uw zaad na u in hunne geslachten, tot een eeuwig verbond, om u te zijn tot eenen God, en uw zaad na u. Maar hij neemt het woord **oprichten** in den zin van **bevestigen.** Wat God dan zal bevestigen aan Abraham en zijn zaad, vraagt ge? De moederbelofte van Gen. 3:15. Daarin wordt Christus beloofd en aan Abraham geopenbaard. En daarom belooft God in Christus Abrahams God te zijn en de God zijns zaads, dat zijn de geloovigen.

Doch nu komt de vraag, hoe kan God beloven de God te zijn van tweeërlei zaad, van uitverkorenen en verworpenen? Gods belofte is niet voorwaardelijk, werd niet gegeven op voorwaarde van geloof en bekeering. De Heere zei niet: Ik wil uw God zijn, indien gij dit of dat doet; maar Ik ben uw God en de God uws zaads na u. Wel werd het Evangelie aan Israël verkondigd door het teeken des verbonds, de besnijdenis; beteekenende, dat Christus komen zou, en verlossing teweeg brengen. Het bloed der besnijdenis zag op Christus' bloed, dat gestort zou worden. Maar daarom waren al de besnedenen nog geen verbondskinderen, die in de belofte van Christus geloofden, namelijk, dat Christus komen zou, om verlossing van zonden te verwerven voor zijn volk.

In Hand. 3:25 lezen wij: Gijlieden zijt kinderen der profeten, en des verbonds, hetwelk God met onze vaderen opgericht heeft, zeggende tot Abraham: En in uwen zade zullen alle geslachten der aarde gezegend worden. En in Jesaja 59:21 zegt de Heere: Mij aangaande, dit is mijn verbond met hen, zegt de HEERE: Mijn Geest, die op u is, en mijne woorden, die Ik in uwen mond gelegd heb, die zullen van uwen mond niet wijken, noch van den mond van uw zaad, noch van den mond van het zaad uws zaads, zegt de HEERE, van nu aan tot in eeuwigheid toe. Dat zaad, het zaad van Christus, de geloovigen zijn de verbondskinderen. Dat is mijne beschouwing.

C. SMEDEMA.

Grand Rapids, Mich., 1450 E. Fulton St.

Wij zeggen Mr. Smedema vriendelijk dank voor zijne bijdrage.

Veel er op te antwoorden, achten we overbodig. De strekking van onze artikelen over het genadeverbond is: niet *alle natuurlijke kinderen* der geloovigen, van Oud en Nieuw Testament, mogen voor uitverkorenen, wedergeborenen en geloovigen gehouden worden. Schrift en ervaring leeren het tegenovergestelde. Doch daarover is Mr. Smedema het goed met ons eens.

Ook stemmen we hierin samen, dat het genadeverbond niet eerst met Abraham is opgericht, maar reeds terstond, nà den val, in het Paradijs. Het zaad der vrouw is het zaad van Abraham, en het zaad van Abraham is het zaad der belofte, namelijk Christus, en allen, die in Christus begrepen zijn: de leden van Zijn lichaam, de ware Christ-geloovigen. Er bestaat geen twijfel aan, gelijk ook Paulus uitdrukkelijk verklaart in Rom. 11:7: *de uitverkorenen verkrijgen de beloften.*

En de *anderen verharden.* Dat weet Mr. Smedema natuurlijk ook wel. Hij is het ook wel met ons eens, dat die *anderen* in den brief aan de Romeinen zijn *de Joden naar het vleesch.* Duidelijk is derhalve, dat de Patriarchen: Abraham, Izak en Jacob *twee-erlei* soort kinderen hadden. Want die zijn niet allen Israël, die uit Israël zijn. Niet de kinderen des vleesches, die zijn kinderen Gods; maar de kinderen der beloftenis worden voor het zaad gerekend. Daarover bestaat tusschen ons geen verschil van opinie. In den eigenlijken zin hebben de verworpenen geen beloften ontvangen, en zijn ze dus ook geen verbondskinderen. Gods beloften zijn onvoorwaardelijk, en, strikt genomen, voor de uitverkorenen alleen.

Evenwel, de anderen verharden, verbreken, naar de Schrift, Gods verbond, en worden als kinderen des koninkrijks buitengeworpen. Dat moet verklaard worden. Er *is twee-erlei* Israël. Dáár wezen we op. Verder gingen we vooralsnog niet. Later meer.

H. D.

WHO DOES GOD'S WORK WILL GET GOD'S PAY

Who does God's work will get God's pay
However long may seem the day,
However weary be the way.

Though powers great may thunder "Nay"!
No human hand God's hand can stay.
Who does His work will get His pay.

God hurries not, nor makes delay.
Who works for Him will get His pay,
Some certain hour, some certain day.

He does not pay as others pay,
In gold or land or raiment gay,
In goods that perish and decay.

But God's high wisdom knows a way,
And this is sure, let come what may,
Who does God's work will get God's pay.

—Selected.

(Per "The Nazarene")

WIE VOORAAN STAAN

Wie meent te staan, zie biddend toe,
Eer de overmoed hem vallen doe,
Wie viel, sta op, en worstel' verder.
't Schaap, dat het meest was afgedwaald,
Door Gods gena teruggehaald,
Leeft vaak het dichtste bij den Herder.
't Zijn boetelingen, die vooraan
In 't leger der getrouwen staan.

—Anonymus.

BRIEF UIT BYRON

Byron Center, Mich.

Waarde Vriend!

Gij zult wel eens gedacht hebben, zou de Gemeente van Byron Center niet meer bestaan? Ik hoor niets meer. Wel, u kent het spreekwoord: "Geen bericht, goed bericht," nietwaar? Er zijn vele menschen, wanneer zij eene brief schrijven, dan beginnen ze met: "Ik ben goed gezond en hoop van u hetzelfde." Nu, dat is nog niet zulk een slecht begin, en in elk geval niet wanneer zulk een persoon het geestelijk bedoelt. Laat mij ook zoo beginnen: wij zijn goed gezond en hopen van u hetzelfde. Men zegt wel eens: "Hij leeft als een hart"; nu, dat is ook zoo met ons, wij leven als harten, en kunnen ons steeds verblijden in de wondere daden des Heeren. Gij weet, er zijn in het rijk der natuur populier boomen, maar ook eiken boomen. De eigenschap van een populierboom is dat hij vlug groeit, maar ook weer vlug sterft. Anders is het met den eik. Hij groeit langzaam, en leeft lang. Nu, onze gemeente is als een jonge eikenboom. Wij groeien langzaam in grootte, maar ook in stevigheid. De Groote Landman gebruikt als middelen in Zijne hand Zijne getrouwe dienstknechten en aanstaande leeraren, om dit jonge boompje degelijk te doen opgroeien. En wat een verscheidenheid! Nu eens een vurige Petrus, die met alle macht begint te graven rondom dat boompje en mest aandraagt; dan weer een stille, liefdevolle Johannes, met zijn gieter om het boompje te besproeien, en bij afwisseling een bedaarde Jacobus met zijn snoeimes om hier en daar een takje af te snijden, allen dienstbaar in Gods Koninkrijk, om den groei van het boompje te bevorderen. En weet u wat het voornaamste en heerlijke is? Zij halen, èn de mest, èn het water, èn het mes uit Gods groote voorraadschuur. En zij halen er die dingen maar niet uit naar eigen keuze, maar de Heere wijst het hun, waar het te vinden is. Wat dunkt u, is er ook toekomst? We hebben elken rustdag prediking des Woords, en wij vergaderen nog in de Town hall. D. V., hopen we spoedig een eigen gebouw te hebben, waar we met verlangen naar uitzien. Weet u, waar ik tegenwoordig veel aan denk? Wat de a.s. Synode zal doen met de protesten die er komen, betrekking hebbende op de afzetting van de drie Leeraren. Soms denk ik, zou deze Synode de Drie Punten ook terugtrekken, inziende de dwaasheid er van? Deze laatste gedachte kreeg ik hoofdzakelijk bij het lezen van de "Wachter" van 27 Jan. l.l. Daar lees ik onder het opschrift: "Uit de Schriften," door Ds. Van Dellen: "Zou het uit de orde zijn geweest als de vorige Synode was voorafgegaan door een vast- en bededag?" He, dacht ik, in die vraag of ontboezeming ligt nog al iets in! Wat zou Z.Eerw. daarmee bedoelen? In elk geval, spreekt de President van die Synode hiermee uit, dat het niet gegaan is zooals het behoorde, of, als er een vast- en bededag vooraf was gegaan, dan had het niet zoo afgeloopen. Heeft de Synode die Drie Punten te roekeloos aangenomen? Of trad de Synode niet beslist genoeg op inzake de drie predikanten? Of had de Synode niet moeten uitspreken dat die Leeraren Gereformeerd zijn? Zie, mij dunkt, deze vragen liggen opgesloten in de ontboezeming van Ds. Van Dellen. Een klein beetje moed kreeg ik weer, maar toen schoot mij ook weer in de gedachte: "Hij, n.l., Ds. H. H., moet er uit, maar hoe krijgen wij hem er uit" (Ds. V. d. M.) en: "Als we hem, n.l., denzelfden H. H., er **nu** niet uit krijgen, dan krijgen we hem er nooit uit" Prof. V.) en als ik dan het refrein hoor: "Hij is er uit, en hoe **houden** wij hem er uit?" Zie, dan ontzinkt mij den moed weer, en dan denk ik: de Synode van 1926 gaat niets doen. Maar ik moet alweer ophouden, alhoewel ik nog lang niet uitgepraat ben. Tot later dan, D. V.

Uw br., in Chr.,
M. FABER.

BINDING

The 12 numbers of "The Standard Bearer," Volume 1, can be bound in Black Imitation Leather, gold stamped on back, for the amount of $2.00 by sending copies to

J. H. VANDER VENNEN,
858 Kalamazoo Ave., S. E.,
Grand Rapids, Mich.

JESUS STILL LIVES

"When creature comforts fade and die,
Worldlings may weep, but why should I?
Jesus still lives, and still is nigh.

"Though all the flocks and herds were dead,
My soul a famine need not dread,
For Jesus is my living Bread.

"I know not what may soon betide,
Or how my wants shall be supplied;
But Jesus knows and will provide.

"Against me earth and hell combine,
But on my side is power Divine,
Jesus is all, and He is mine."

—In "Our Hope," p. 388.

IN MEMORIAM

Heden ontsliep in haren Heer en Heiland, onze geliefde Moeder, Grootmoeder en Zuster

MARIE TREUR,
Geboren Hoogstraten,

in den ouderdom van ruim 70 jaren.

Dat haar heengaan vrede was, is onze eenige troost in dit smartelijk verlies.

Namens hare kinderen,

Theodorus Rothfusz	} Leiden,
Cornelia Rothfusz—Treur	} Nederland
Jan Treur	} Hoogeveen,
Elisabeth Treur—Van Aalst	} Nederland
Christian Verkow	} Kellogsville,
Trijntje Verkow—Treur	} Mich.
Jakob Treur	} Kalamazoo,
Alberta Treur—Van der Roest	} Mich.
Gerrit Vos	} Grand Rapids,
Christina Vos—Treur	} Mich.

Grand Rapids, Mich., 6 Maart, 1926.

UITVERKOOP VAN BOEKEN EN BROCHURES

Geschreven door Ds. H. Danhof en Ds. H. Hoeksema

Van Zonde en Genade, 289 bldz., vorige verkoopsprijs $1.50, nu.....$1.00
Langs Zuivere Banen, 85 bldz., vorige verkoopsprijs $.35, nu.....$ .25
Om Recht en Waarheid, 56 bldz., vorige verkoopsprijs $.30, nu.....$ .20

Zend uwe bestellingen in bij

J. H. VANDER VENNEN,
858 Kalamazoo Ave., S. E.,
Grand Rapids, Mich.